

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἅριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Αμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἔν γενεὶ 50 ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδμήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 22 Δεκεμβρίου 1928

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 4

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ

(Χριστουγεννιάτικο Διήγημα)

Ἦτανε παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Ἀφθονο χιόνι ἐπέφτε κι' ἐσκέπαζεν ὅλη τὴν πεδιάδα. Ὅλα ἦτανε σιωπηλά.

Στὴν ἀκροδασιά, σ' ἓνα στενὸ δρόμο πού τὰ ψηλὰ δένδρα τὸν ἐσκέπαζαν μὲ τὰ ἀσπρισμένα τους ἀπὸ τὸ χιόνι κλαδιά, κάποιος ἐδάδιζεν ἀργά, κουρασμένος ἀπὸ πορεία μακρινή.

Ἦταν νέος, ξεσκούφωτος, πολὺ ἀπλὰ ντυμένος· τὰ μαῦρα του μαλλιά βρεγμένα ἀπὸ τὸ χιόνι, ἦταν κολλημένα στὸ ὤμορφό του μέτωπο, τὰ μάτια του εἶχαν μιὰ παράξενη λάμψη καὶ ἡ μορφὴ του ἀκτινοβολοῦσε δύναμη καὶ καλοσύνη.

Καθὼς ἐδάδιζε ἀπορροφημένος ἀπὸ τίς σκέψεις του, τὸ πόδι του ἐσκόνταψε ἐπάνω σὲ κάτι ἀπαλό, καὶ ἀμέσως ἔσκυψε καὶ βρῆκε ἓνα μικρὸ πουλάκι παγωμένο, πού θὰ εἶχε πέσει ἀπὸ τὴ φωλιά του. Ἐκάθισε λιγάκι στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου καὶ μὲ τρυφερότητα ἔχωσε τὸ πουλάκι στὸ στήθος του γιὰ νὰ τὸ ζεστάνῃ.

Μακριὰ στὸ βῆθος διεκρίνοντο οἱ χιονισμένες στέγες κάποιου χωριοῦ, μὲ τὸ καμπαναριό του καὶ τὸν ψηλὸ πύργο μιᾶς βίλλας. Σὲ λίγο ὁ ξένος σηκώθηκε, ἄφισε ἐλεύθερο τὸ πουλάκι νὰ πετάξῃ τερετίζοντας στὴ φωλιά του, καὶ μὲ βῆμα ἀργὸ ξανάρχισε πάλι τὸν δρόμο του.

* *

Ὅταν ἐνύχτωσε, ἔφθασε στὸ χωριό. Μάταια χτύπησε πόρτες, ζητώντας φιλοξενία. Κανένας δὲν τὸν ἐδέχθηκε. Καὶ σὰ χτύπησε καὶ τὴ θύρα τῆς βίλλας, ὁ θυρωρὸς τοῦ φώναξε ἀπὸ ψηλά:

— Γιὰ κοίταξε τὸν ἀλήτη, πού θέλει ν' ἀνησυχῇσῃ τὸν ἀφεντικό μου. Φύγε! γλήγορα ἀπὸ δῶ.

Καὶ ὁ ξένος, χωρὶς νὰ πῇ λέξη, ἐξακολούθησε τὸν δρόμο του, κι' ὅλοι τὸν ἐκοιτοῦσαν μὲ περιέργεια, γιατί ἂν καὶ ἦτανε ἀπλὰ ντυμένος, εἶχε κάτι πού τὸν

ἔκανε νὰ ξεχωρίξῃ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Χτύπησε καὶ τὴν πόρτα τοῦ παπᾶ. Ἡ παπαδιά τοῦ ἀνοίξε, καὶ ἀφοῦ τὸν κοίταξε μὲ κάποιαν ὑποψία, τὸν ἄφισε νὰ μπῇ στὸν διάδρομο. Σὰν ἔφθασε καὶ ὁ παπᾶς, ὁ ξένος τὸν ρώτησε μὲ γλυκύτητα. — Ἀδελφέ μου, θέλετε νὰ μὲ φιλοξενήσετε ἀπόψε;

Ὁ παπᾶς, ἐνῶ ἐκοίταζε στὴν ἀρχὴ μὲ ἀγανάκτηση τὸν παράξενο ἐπισκέπτη, ὅταν ἄκουσε νὰ τὸν ἀποκαλῇ ἀδελφὸ του, ἔγεινε κατακόκκινος ἀπὸ θυμὸ γιὰ τὸ θράσος του.

— Ἀδελφέ μου, ξανάπε ὁ ἄγνωστος, στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ πού ὑπηρετεῖς, θὰ μὲ δεχθῇς ἀπόψε;

Ἡ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Ἔργο τοῦ μεγάλου ζωγράφου Ροδῆνους.

— Κάποιος τρελλός θάνα, σκέφθηκε ο παπάς. Και με τη σκέψη αυτή έγαλινε λίγο.

— Ονειρεύεσαι, φίλε μου, του λέγει, δεν μπορώ να σε δεχθώ. Για πήγαινε όμως στο Μπάριμπα - Γιάννη, πάρα κάτω, ίσως να σ' άφιση αυτός να κοιμηθής στον άχυρόνα του.

Και ενώ με περιφρονητικό βλέμμα παρακολουθούσε τον ξένο που έφευγε μ' άργά βήματα, έκανε τη σκέψη ότι καλό θα ήτανε να είδοποιούσε τον αστυνόμο.

**

Το σπίτι του Μπάριμπα - Γιάννη ήτανε πάρα-κάτω, στην άκρη του χωριού. Όταν έφθασε εκεί ο ξένος, ήτανε τόσο κουρασμένος, που δεν είχε δυνάμεις να πάη μακρύτερα. Ο χωρικός όμως δεν τον έδωξε. Ήτανε ένας χοντρός άνθρωπος ο Μπάριμπα Γιάννης, απότομος, αλλά με καλή καρδιά.

— Μπορείς να μείνεις, παιδί μου, του λέγει, αλλά θα κοιμηθής μέσα στο σταύλο. Θα σου φέρω μερικές άγκαλιές σανό για να στρώσης, και ή για μου θα σου δώση ένα πιάτο σούπα, αφού και είναι αύριο Χριστούγεννα. Έμπα μέσα, παιδί μου.

Ο ξένος χωρίς άλλα λόγια μπήκε μέσα στην κάμαρα, τρέμοντας από το κρύο και την κούραση. Ο Μπάριμπα Γιάννης τον έβαλε να καθίση στο τραπέζι και ή γυναίκα του του έφερε ένα πιάτο με ζεστή σούπα. Αφού έφαγε, έπηγε κοντά στο τζάκι για να στεγνώση τα βρεγμένα του ρούχα. Σε λίγο όμως, τα δυο μικρά παιδιά του χωρικού, που έπαιζαν στην άλλη άκρη της κάμαρας, μαγεμένα από το ήρεμο χαμόγελο του παράξενου ξένου, τον έπλησίασαν και δεν άργησαν οι τρεις τους να γίνουν οι καλλίτεροι φίλοι του κόσμου. Η Πετρούλα είχε σκαρφαλώσει στα γόνατά του και άκουμπουσε το κασκό της κεφαλάνη στο στήθος του, και ο Γιώργος, καθισμένος κοντά στα πόδια του, διαρκώς τον ρωτούσε:

— Μά ποιος είσαι, κύριε;

— Κάποιος που γυρίζει.

— Και από που έρχεσαι;

— Από όλα τα μέρη και από πουθενά.

— Και γιατί ήλθες εδώ;

— Για να αναγνωρισθώ από κείνους που θα με ακολουθήσουν, για να τους διδάξω τους νόμους μου.

— Θα μείνεις μαζί μας; Είσαι τόσο καλός! Θα σου δώσω το κρεβάτι μου να κοιμηθής.

Κι' ενώ την κούκλα μου, του λέει ή Πετρούλα, γιατί σ' αγαπώ που μοιάζεις με τον Χριστούλη.

— Μείνε μαζί μας, του ξαναλέει ο Γιώργος μ' έπιμονή.

— Δεν μπορώ να μείνω, τους λέει ο ξένος και τους χαμογελά.

— Τότε θάλλω μαζί σου, πάρε με! τον παρακαλεί αποφασιστικά ο Γιώργος.

— Κι' έμένα, ζητά ή Πετρούλα.

— Ήσαστε πολύ μικροί, παιδιά μου, όταν μεγαλώσετε θα σας καλέσω.

— Σύμφωνοι, του άπαντά ο Γιώργος.

— Έμπρός, παιδιά, έλατε να κοιμηθήςτε! τους φωνάζει ή μητέρα τους, μπαίνοντας στην κάμαρα, και βάλτε τα παπουτσάκια σας κοντά στο τζάκι για να σας θυμηθής σήμερα την νύχτα ο "Αη - Βασίλης." (*)

**

Αλλά τα παιδιά δεν είχαν καμιά διάθεση να φύγουν. Η Πετρούλα άγκάλιασε σφιχτότερα τον ξένο, ώστε ή μητέρα της αναγκάσθηκε με βία να την τραβήξη, ενώ ο Γιώργος, με λύπη φεύγοντας, τη ρωτούσε:

— Που θα κοιμηθής, ο κύριος; πές μου.

— Στο σταύλο, του λέγει απότομα ή μητέρα του. Δεν είναι κύριος, είναι αλήτης.

— Μά όχι, μαμιά, διαμαρτύρεται ο Γιώργος. Όχι, είναι ένας πραγματικός Κύριος.

Έντωμεταξύ ο χωρικός εκάλεσε τον ξένο, που εξακολουθούσε να κάθεται κοντά στο τζάκι και με προσοχή να παρατηρή τα τέσσερα παπουτσάκια.

— Έλα, παιδί μου, και όταν θα περνάμε την αύλη, περπάτα κοντά μου, γιατί το μανδρόσκυλο δαγκώνει.

Αλλά μόλις ο Μούργος τους έπλησίασε γαντζώντας, απότομα άλλαξε και προσπαθούσε με κάθε τρόπο να δείξη την συμπάθειά του στον άγνωστο ξένο, πηδώντας γύρω του και γλύφοντας τα χέρια του.

— Μά τί, μάγος είσαι και γοητεύεις τα παιδιά και τα ζώα; λέει μ' έκπληξη ο Μπάριμπα - Γιάννης. Φτύσε μου τα και πρόσεξε μη βασκάνης την αγελάδα μου.

Μπήκαν στο σταύλο κι' ο Μούργος τους ακολουθούσε. Έστρωσε μερικές άγκαλιές σανό, έριξε επάνω τους μια καλιά κουβέρτα, τράβηξε λίγο πάρα-πέρα την αγελάδα για να κάνει περισσότερο τόπο, και κλείνοντας την πόρτα, ευχήθηκε στον ξένο την καληνύχτα.

Ο Γιώργος όμως δεν μπορούσε να κοιμηθής. Ο ξένος του γέμιζε το μυαλό και του έδιωχνε τον ύπνο. Συλλογίζόταν ότι ο "κύριος" θα κρυώνη στο σταύλο, ότι άσφαλώς θα ήταν φτωχός αφού δεν είχε καπέλλο, και βέβαια ο "Αη - Βασίλης" δεν ήξερε ότι ήλθε εδώ και δεν θα του έφερνε κανένα δώρο.

(*) Στις ξένες χώρες ο "Αη - Βασίλης" φθάνει την νύχτα των Χριστουγέννων και τοποθετεί τα δώρα του μέσα στα παπούτσια των παιδιών, που τα βάζουν μπροστά στο τζάκι.

— Αν του έδινα ό,τι έχω μαζέψει στον κουμπάρά μου... και αν του χάριζα τον καινούργιο μου σκούφο! Όταν ή μαμιά και ο μπαμπάς κοιμηθούν, θα πάω στο σταύλο.

**

Στην αύλη το χιόνι τρίχει κάτω από τα πόδια του Γιώργου... Μά ο Μούργος δεν είναι στην αύλη;... Που να είναι;... Μισοαναίγει την πόρτα του σταύλου.

Μπά! δεν είναι σκοτεινά!... να τα παπούτσια του κυρίου!... Και σκύβει για να βάλη στο ένα τα λεφτά του κουμπάρα του και στο άλλο τον σκούφο του. Μά σαν έσηκώθηκε, έμεινε κατάπληκτος από ό,τι έδλεπε: Η αγελάδα είχε εξαπλωθεί, έμπρός από τον στρωμένο σανό, και με την πλάτη της έσχημάτιζε το μαξιλάρι του ξένου που κοιμόταν μακάρια: ο γάιδαρος είχε άφιση τη φάνη του και με τρυφερότητα κοίταζε το θέαμα: οι δυο γάτες του σπιτιού είχαν κουλουριασθεί στα πόδια του "κυρίου" για να τα ζεσταίνουν, και ο Μούργος καθισμένος άκίνητος κοντά στο κεφάλι του, τον έφύλαγε με προσοχή. Μια θαυμάσια λάμψη άκτινοβολούσε από τον άγνωστο και ο Γιώργος έτριβε τα μάτια του, γιατί νόμιζε ότι όνειρευότανε βλέποντας από το κεφάλι του νέου του φίλου ν' άνυψώνεται ένα χρυσό άστέρι και σιγά - σιγά ν' ανεβαίνει, μέχρις ότου έφθασε την στέγη του σταύλου, που άνοιξε για να το άφιση να περάση!

Και μια σκέψη σαν άστραπή του κατέβηκε, που έκανε να τρέμουν τα γόνατά του και την καρδιά του να πάλλη δυνατά:

— Ο κύριος είναι ο Χριστούλης, που σαν σήμερα γεννήθηκε!

Και με ευλάβεια και αγάπη γονατίζε κοντά στον Μούργο και δένει τα χεράκια του, σαν για να προσευχηθής...

**

Την άλλη μέρα, μόλις έχαραξε, βγήκε ο Μπάριμπα - Γιάννης, για να καλέση τον ξένο, αλλά δεν τον βρήκε. Στη θέση του κοιμόταν ήσυχα ο Γιώργος, με το κεφάλι του άκουμπισμένο στην πλάτη της αγελάδας, που είχε κουνηθεί, και στο στήθος τουταν ένα χαρτί που είχε γραμμένες λέξεις αυτές:

Είμαι ο "πάλιν έρχόμενος". Άπ' όλους τους κατοίκους του χωριού μόνο δυο παιδιά και μερικά τρελά ζώα με αναγνώρισαν. Είρήνως είναι πάντοτε στο σπίτι αυτό.

Έντωμεταξύ ή μητέρα ανακάλυψε έμπρός στο τζάκι, στο μέρος που βράδυ ο ξένος είχε ζεσταθεί δυο θαυμάσια τριαντάφυλλα που δεν μαραθύνανε ποτέ...

(Aimée Blech)

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΕΦΑΝΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

Νύχτα γεμάτη θάματα
νύχτα σπαρμένη μάγια.

ΣΟΛΟΜΟΣ

Θυμάμαι με νοσταλγία τ' άξέχαστα εκείνα Χριστούγεννα που πέρασα πέρσι μέσα στα χιόνια, σ' ένα από τα γραφικά χωριά των "Αλπεων, με την καλή συντροφιά μερικών φίλων μου.

Μέσα στα χιόνια, οι χαρούμενες αυτές ήμέρες έπερναν μια ξεχωριστή όμορφιά: γιατί ή άπεραντη και λαμπρή λευκότης που άπλωνόταν παντού, μεθούσε το βλέμμα και την ψυχή. Έπειτα ήταν κι' ή έντύπωση που μου είχε μείνει από τα παιδικά μου χρόνια και διατηριόταν άσθυστη πάντα μέσα στις αναμνήσεις μου: ότι τη νύχτα που γεννήθηκε στη φάνη της Βηθλεέμ ο μικρός Χριστός, ή φύση ήταν ντυμένη στα όλολευκα. Πώς λοιπόν να μ' ή με γοητέψη ή σκέψη ότι μιαν ίδια νύχτα θα περίμενα κι' εγώ να χτυπήσουν χαρμόσυνα οι καμπάνες να μ' άμνησουν τη θεία «γέννηση»;

Παραμονή Χριστουγέννων. Μεγάλη κίνηση στο χιονισμένο χωριό.

Οι καλοί χωρικοί προσπαθούν να τελειώσουν γρήγορα - γρήγορα τις δουλειές τους για να έτοιμαστούν για τη μεγάλη νύχτα. Τα παιδιά τρέχουν χαρούμενα ν' αγοράσουν μικρά παιχνίδια για να στολίσουν το χριστουγεννιάτικο δέντρο. Τη νύχτα αυτή, σ' όλα τα σπίτια θ' ανάψουν τ' άσπρα κεριά πάνω στο δέντρο και οι άσημένιες και χρυσές χάρτινες κορδέλλες που το στολίζουν, θα πάρουν τα πιο λαμπρά χρώματα.

Παραμονή Χριστουγέννων. Ένα παιδάκι γυρνά τις αγελάδες απ' τη βοσκή. Είναι καμιά δεκαριά ήμερα ζώα, που σε κοιτούν με τα μεγάλα τους αγαθά μάτια. Το παιδάκι διάκειται να φτάση γρήγορα στο σπίτι που το περιμένουν οι δικόι του, και καθώς κάνει τις αγελάδες να τρέχουν, άκουσ τα μεγάλα κουδούνια που κρέμονται στο λαιμό τους, να χτυπούν αδιάκοπα.

— Καλή μέρα, καλό παιδί. Γιατί είσαι τόσο βιαστικό;

— Σταματά τις αγελάδες του και με χαίρετά μ' ευγένεια.

— Πρέπει να γυρίσω, κύριε, γρήγορα στο σπίτι, που με περιμένουν τα μικρά μου άδέλφια να τους στολίσω το δέντρο.

Είναι ξαναμμένο από το τρέξιμο κι' από την παγωνιά, και καθώς μού μιλά, τρίβει τα χέρια του για να ζεσταθούν.

— Αντίο, μικρέ μου.

Φεύγει πάλι μαζί με τις αγελάδες του, τρέχοντας πάνω στο χιόνι.

Παραμονή Χριστουγέννων. Έρχεται ή νύχτα και φέρνει πίσω της το σκοτάδι. Το άστρο των μάγων — τί κρίμα! — δε θά φανή. Είναι σκεπασμένο μαζί με τα άλλα, από τα βαριά σύννεφα.

Σημαίνουν χαρμόσυνα οι καμπάνες.

Πέρνουμε το μονοπάτι που θα μ' άς φέρη στην κορυφή του λόφου, εκεί που λάμπει κατάφωτη ή μικρή εκκλησιά με το ψηλό γκρίζο κωδωνοστάσιο. Μαζί μας ανεβαίνουν οι χωρικοί ντυμένοι τα γιορτινά τους. Κρατούν όλοι στα χέρια τους άσπρα κεριά.

Στο δρόμο μ' άς καλωσφρίζουν τα δέντρα, που έχουν τα κλαδιά τους φορτωμένα από χιόνι και γέρνουν βαριά. Τα

παιδιά που έρχονται πίσω, ψέλνουν άργα με τη γλυκειά τους φωνή τη γέννηση του Χριστού.

Με πόση νοσταλγία σε θυμάμαι, θεία νύχτα, μαγική! Μά μήπως και τώρα δε θα περιμένω με την ίδια χαρά την ώρα, που όλες οι καμπάνες θα σημάνουν το χαρμόσυνο μύνημα κι' ο "Άγγελος της αγάπης" θα κατέβη στη γή;

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

| ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ |

Δ'.

Έκει στην έξοχή, — ήταν ένα όμορφο χωριό, όπου περνούσαν το καλοκαίρι τους κι' άλλες οικογένειες από την πόλη, — ο Τοτός βρόθηκε μέσα σε ζώα πολλά. Δεν ήταν βέβαια θοιά: ήταν ήμερα ζώα, αγαθά, κατοικίδια, καματάκια, είδηρικά: Σκύλοι, γάτες, κόττες, πάπιες, γίδες, άλογα, γαϊδούρια, βώδια και πάει λέοντας. Κι' όμως του Τοτού του ήρθε ή παράξενη ιδέα να τα εξημερώση.

— Θα γίνω κι' εγώ θηριοδασαστής! είπε με το νου του. Θα κάμω σιγά - σιγά ένα θηριοτροφείο!

Και χωρίς ακόμα να το πη σε κανένα, άρχισε να καταγίνεται με τα ζώα εκείνα, και πρώτα - πρώτα με τις γάτες και με τους σκύλους.

Στο χτήμα εκείνο, λίγο πιο έξω απ' το χωριό, ήταν δυο σπίτια. Ένα μεγάλο, όπου καθόταν ο Τοτός με τους γονείς του, κι' ένα μικρό, όπου καθόταν ο κολήγας με την οικογένειά του. Οι χωριάτες αυτοί είχαν δυο σκύλους και δυο γάτες. Μά στα περίχωρα ήταν κι' άλλα τέτοια ζώα. Ο Τοτός τα φώναζε, τα μάζευε, τα φίλευε, τα περιποιόταν. Και σε λίγο κατάφερε, όταν έβγαινε έξω σταλώνι, να τρέχουν και να τον τσιγυρίζουν ένα σωρό γάτες κι' ένα σωρό σκύλοι.

Απ' αυτά τα ζώα διάλεξε τρία - τέσσερα, που του φάνηκαν πιο κατάλληλα. Και δοκίμασε να τα μάθη να κάνουν μερικά παιχνίδια, όπως έκαναν τα λιοντάκια κι' οι τίγρηδες στο θηριοτροφείο.

Με τον Άράπη, το σκύλο, και με τη Ζουζού, τη σκυλίτσα, κάτι κατάφερε. Με τις γάτες όμως τα βρήκε μπερδεμένα. Ούτε ή Σερεπετή, ούτε ή Ψιψίνα δεν ένοιούσαν να πηδήσουν με πρόσταγμα ή να περάσουν μέσα από το στεφάνι. Όταν μάλιστα ο Τοτός δοκίμασε να βάλη τη Σερεπετή καθάλα στον Άράπη, σκύλος και γάτα άγρίσαν, θύμωσαν, κυνηγήθηκαν, τσακώθηκαν με γαυγητά και νιαουρίσματα φοβερά! Έτσι ο μικρός θηριοδασαστής, αντί να έξη μ ε ο ω σ η άγρια ζώα, έξ α γ ο ρ ί ω ν ε τα ήμερα!

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ - ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣΥΝΗ

Αγαπητοί μου,

ΑΚΟΜΑ μιλούν εδώ, — και παν-
του υποθέτω, — για τις εισα-
γωγικές εξετάσεις που έγιναν
φέτος στο Πανεπιστήμιο. Φαί-
νεται πως οι υποψήφιοι «ακαδημαϊκοί
πολίται» τάκαναν θάλασσα στα γραπτά:
"Εγραψαν όλες τις άνοησίες μ' όλες τις
ανορθογραφίες του κόσμου. Εφριξαν οι
εξεταστές τους, εφριξαν κι' όσοι είδαν,
στις εφημερίδες, δείγματα της φοβερής
αυτής «αγραμματοσύνης». Κι' είπαν:
Πού πάμε; Τα παιδιά μας λοιπόν δεν
μαθαίνουν πιά γράμματα; Βγαίνουν από
το Γυμνάσιο ξύλα-κούτσουρα; Και θέ-
λουν να μπουν στο Πανεπιστήμιο, γρά-
φοντας:

... το ταῦτα με το φι
Και το σταυρός με ζήτη,
Τὸ δὲ ἐνασημένιζομαι
Μ' ἓνα ζευγάρι ζήτη

ὅπως ἔλεγε ὁ παλιὸς σατυρικός; Ποιὸς
φταίνει τώρα; Τα παιδιά που δεν δια-
δάζουν; Οἱ δασκάλοι που δεν τὰ μαθαί-
νουν, ἀγράμματοι ἴσως κι' αὐτοὶ ἄλλο
τόσο; Τα καινούργια ἐκπαιδευτικὰ προ-
γράμματα; Τα καινούργια βιβλία; Ἡ
καινούργια γλώσσα; Τί;

Πολλοί, φυσικά, τάρριξαν ὅλα στὴ
γλώσσα, στὴν κακομοίρα τὴ Δημοτική.
Αὐφάν, εἶπαν, μπήκε στὰ σχολεῖα αὐ-
τὴ ἡ παλιόγλωσσα, τὰ παιδιά δὲ μαθαί-
νουν ἑλληνικά. Οὔτε ὀρθογραφία, οὔτε
σύνταξη, οὔτε τίποτα! Κι' ἀπάνω σ' αὐ-
τὸ τὸ μωτίδι, οἱ εφημερίδες ἔγραψαν ἕ-
να σωρὸ, — ἢ νὰ πῶ καλύτερα, ἔπωφε-
λήθηκαν νὰ γράφουν στὶς εφημερίδες ἐ-
κείνοι που μισοῦν καὶ πολεμοῦν τὴ Δη-
μοτική. Ἀλλὰ δὲν γίνεται πὺς κακό-
πιστο ἀπὸ τὸ τελευταῖο τους αὐτὸ ἐπι-
χείρημα! Γιατὶ λίγα χρόνια ἔχει πὺς
μπήκε ἡ Δημοτική, στὶς πρώτες τάξεις
μόνο τοῦ Δημοτικοῦ. Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ
Γυμνασίου, που ἔδωσαν φέτος εισα-
γωγικὲς στὸ Πανεπιστήμιο, δὲν τὴν ἔ-
φτασαν. Ὅταν, ἐδῶ καὶ δέκα ἢ δώδε-
κα χρόνια, πηγαῖναν στὸ Δημοτικὸ, μά-
θαιναν κι' αὐτοὶ ἀμέσως, ἀπευθείας τὴν
ἀρχαία, μετὰ τὴν περίφημη Ἰα καὶ Ὡά. Τὴν
ἐξακολούθησαν καὶ στὸ Ἑλληνικὸ καὶ
στὸ Γυμνάσιο, ἀπὸ τὸν Αἰσώπο καὶ τὸ
Λουκιανὸν, ὡς τὸν Ὀμηρὸ καὶ τὸ Σοφο-
κλῆ. Κι' ἂν, ἀργότερα, στὰ «Νεολλη-
νικά» τους τοῦ Γυμνασίου ὑπῆρχε καὶ
κανένα πεζογράφημα στὴ Δημοτική, ἀ-
ποτελοῦσε ἐξαιρεση, πὺς συχνὰ μάλι-
στα ὁ καθηγητὴς, ἐνθουσιασμένος, τὴν ὑπερ-
περῆδουσε. Τί ἔχει λοι-
πὸν νὰ κἀνῃ ἡ Δημοτική, ἂν δὲν ἔμαθαν
ὀρθογραφία αὐτὰ τὰ παιδιά, που ἀρχι-
σαν καὶ τελείωσαν μετὰ τὴν ἀρχαία;

Ἀλλὰ ἔστω. Ἀς παραδεχθῶμε πως
μερικὰ πρόφτασαν τὴν καινοτομία, διὰ

δασαν κι' ἐν Ἀναγνωσμάτῳ τῆς Δη-
μοτικῆς. Μήπως κι' ἡ Δημοτική δὲν
ἔχει ὀρθογραφία; Μήπως δὲν κρατεῖ
τὴν ἱστορικὴ ὀρθογραφία σ' ὅλες τὶς
λέξεις που ἔχουν ρίζα ἀρχαία; Τὸ παι-
δί, π. χ., εἶδε στὸ Ἀναγνωσμάτῳ του
τὶς λέξεις ἀπαιτῶ, ἀνδρωπος, ψυ-
χή, τρώγω, νομίζω. Ἀν στὰ γραπτά
του, στὸ Πανεπιστήμιο, τὶς ἔγραφε
ἀπειτῶ, ἀνδρωπος, ψυχή, τρώγω,
νομίζω, τί φταίνει, σὰς παρακαλῶ, τὸ
Ἀναγνωσμάτῳ κι' ἡ Δημοτική; Φταίνει
τὸ παιδί που δὲν πρόσεχε, που δὲν διά-
δασε, που δὲν ἔγραφε. Ἀν πρόσεχε,
ἂν μάθαινε νὰ γράφῃ αὐτὲς τὶς λέξεις
σωστά, πρῶτο δὲν ἔαυαν λάθῃ στὴν
κοινὴ γλῶσσα, — που κι' αὐτὸ βέβαια
δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα, — ἔπειτα ἔαυαν
καὶ μιὰ πολὺ καλὴ βάση γιὰ τὴν ὀρθο-
γραφία τῆς ἀρχαίας, που θὰ τὴ μάθαινε
στὸ Ἑλληνικὸ εὐκολότατα. Κι' ὅχι μόν-
ο τὴν ὀρθογραφία, ἀλλὰ καὶ τὸ λεξι-
λόγιο, καὶ τὴ σύνταξη κι' ὅλο τὸ μη-
χανισμό τῆς Ἑλληνικῆς, ὅπως τὴ μα-
θαίνουν κι' οἱ ξένοι, που σήμερα στὴν
ἀρχαία εἶναι δασκάλοι μας. Γιατὶ μή-
πως αὐτοί, — οἱ Γερμανοί, οἱ Ἀγγλοί,
οἱ Γάλλοι, — μαθαίνουν τὴν ἀρχαία ἐλ-
ληνική ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο;
Ὅχι βέβαια! Τὴ γλῶσσα τους πρῶτο-
μαθαίνουν, τὴ δημοτικὴ τους. Ὅτε
ἀρχίζουν τὰρχαία ἑλληνικά, καὶ σὲ λί-
γα χρόνια γίνονται ξεφτέρια. Φαντασθῆ-
τε λοιπὸν πόσο πὺς ξεφτέρει, καὶ πόσο
πὺς γρήγορα, πρέπει νὰ γίνεται τὸ Ἑλ-
ληνόπουλο, ὅταν ἀρχίζει μετὰ τὴ γλῶσσα
του, τὴ δημοτικὴ του, — που εἶναι κι'
αὐτὴ ἑλληνική καὶ πὺς τόσα κοινὰ ἔχει
μετὰ τὴν ἀρχαία. Φτάνει μόνο νὰ προ-
σέχη, νὰ εἶναι καλὸς μαθητὴς. Ὅταν
ὅμως δὲν ἔχει ζήλο, ἐπιμέλεια, φιλοτι-
μία, ὅχι μετὰ τὴ Ὡά καὶ μετὰ τὴ Ἰα, ἀλλὰ
καὶ μετὰ τὸν Ὀμηρὸ νάρχιζῃ, θὰ μένῃ
ἀνορθόγραφος κι' ἀγράμματος γιὰ πάν-
τα. Εἶναι ζήτημα τώρα;

Ἀλλὰ ὑπάρχει κι' ἄλλο ἐπιχείρημα,
σπουδαῖοτατο: Ἀπὸ χρόνια τώρα, ἡ
Διάπλασι γράφεται στὴ Δημοτική. Καὶ
στὴ Δημοτική τῆς γράφουν ὅλα τὰ παι-
διά της. Εἶναι μιὰ ἀπλή κι' ὠραία γλῶσ-
σα, καθόλου μαλλιαρή, που συνήθισαν
καὶ νὰ τὴ διαδάζουν μ' εὐχαρίστηση καὶ
νὰ τὴ γράφουν μ' εὐκολία καὶ ἀκριβεία.
Πὺς λοιπὸν τὰ Διαπλάσδουλα μαθαί-
νουν, ξέρουν ἐπίσης καλὰ καὶ τὰρχαία;
Πὺς προδιβάζονται πάντα μετὰ ἀρίστη καὶ
μετὰ λίαν καλῶς... τὸ λιγότερο; Πὺς
παίρνουν ὅλα τὰ βραβεῖα στὰ σχολεῖα
τους; Πὺς πετυχαίνουν σ' ὅλους τοὺς
διαγωνισμοὺς ὅπου ἐξετάζονται κι' ἐλ-
ληνικά; Πὺς μπαίνουν πρῶτα-πρῶτα,
μετὰ τὸ σπαθί τους, στὶς διάφορες ἀνώ-
τερες Σχολές καὶ στὸ Πανεπιστήμιο;

Αὐτὸ εἶναι γεγονός που δὲν μπορεί
νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ κανένας. Σ' ὅλα τὰ
σχολεῖα, ἀνώτερα καὶ κατώτερα, σ' ὅ-

λες τὶς τάξεις, οἱ πρῶτοι μαθητὲς, οἱ
πρῶτες μαθήτριες, εἶναι Διαπλάσδου-
λα. Κι' ἀπὸ τοὺς ἀπόφοιτους τοῦ Γυ-
μνασίου, που δίνουν ἐξετάσεις γιὰ τὸ Πα-
νεπιστήμιο, τὰ Διαπλάσδουλα πετυχαί-
νουν ἀνεξαιρέτως. Καὶ φέτος πέτυχα
ὅλα. Ὅστε ἡ «αγραμματοσύνη», που ἔ-
γινε τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας μετὰ τὶς ἐι-
σαγωγικὲς στὸ Πανεπιστήμιο, μόνο μὲ
τὰ Διαπλάσδουλα δὲν ἔχει καμμιὰ σχέ-
ση. Γιατὶ αὐτὰ, ἀγόρια καὶ κορίτσια, εἶ-
ναι παῖδιά που μαθαίνουν γράμματα γερά.

Τ' ἄλλα, ἐκεῖνα που τάκαμαν φέτος
θάλασσα στὰ γραπτά τους, ἐκεῖνα πο-
δὲν ἔχουν οὔτε ὀρθογραφία, οὔτε γνώση,
οὔτε γνώσεις, — γιατί ἔγραψαν κι' ἀνοη-
σίες, — δὲν εἶναι Διαπλάσδουλα. Μπο-
ρεῖ νὰ διαδάζουν «περιοδικάκια», ἐφ-
μερίδες, ὅτι θέλετε, μὰ τὴ Διάπλασι τὴν
ἀγνοοῦν. Ἡ τὴ γνωρίζουν ἀπὸ τόσο μα-
κριά, τόσο ἐπιπόλαια, ὅσο καὶ τὴ Γραμ-
ματικὴ τους. Καὶ νὰ σὰς πῶ τώρα τὴν
ιδέα μου; Εἶναι τέτοια, ἀκριβῶς γιὰ
δὲν εἶναι Διαπλάσδουλα! Ἀς τάκα-
ν κάποιος, ὅταν ἦταν ἀκόμα στὸ Δημο-
τικὸ, στὸ Ἑλληνικὸ, στὸ Γυμνάσιο ἔστω
καὶ θὰ βλέπαμε ἂν δὲν θάμπαιναν φέ-
τος στὸ Πανεπιστήμιο θριαμβευτικά, ἐκ-
εῖ ποὺ τώρα διώχθηκαν μετὰ τὸν θόρυβο.

Καίμἐνα παιδιά! τί ἄτυχια που στὰ
θηκαν, νὰ μὴ γνωρίσουν στὸν καιρὸ τοῦ
τῆς Διάπλασι! Καὶ τί τυχερά, τί εὐτυ-
χησμένα παιδιά εἰσθε σεῖς που τὴ γνω-
ρίζετε, τὴν ἀγαπᾶτε καὶ... τὴν ἀ-
κούτε!

Σὰς ἀσ τάξομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΔΙΕΤΕΙΣ ΔΙΑΚΟΠΑ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ Τουλίου Βέρν)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τὸ πρῶτ, κατὰ τὶς 9, ὁ Μπριάν κι'
ὁ Γόρδων εἶχαν πάει πὲρ' ἀπὸ τὸ ποτά-
μι νὰ ἰδοῦν ἂν ἔκανε νὰ χτίσουν ἐν-
πρόχωμα στὸ στενὸ, ἀνάμεσα λίμνης καὶ
βάλτου. Κι' ἀλήθεια ἔαυαν σωτήριος
νὰς προμαχῶνας ἐκεῖ, γιατί ἂν καμ-
φορὰ ἔδλεπαν ἐγκαίρως πὺς πλησιάζ-
ε ὁ Οὐάλστον, οἱ σκοπευτὲς τῆς ἀπ-
κίας μπορούσαν νὰ ὀχυρωθοῦν ἐκεῖ καὶ
νὰ τὸν ἀποκρούσουν ἢ καὶ νὰ τὸν σπ-
τώσουν.

Εἶχαν προχωρήσει ὡς τριακόσια β-
ματα ἀπὸ τὴν ὄχθη, ὅταν ὁ Μπριάν πε-
τήσε ἓνα πρᾶγμα που ἔσπασε. Ἔσκυ-
νὰ ἰδῇ τί ἦταν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, — ἴσ-
κανένα κοχύλι ἀφημένο ἐκεῖ ἀπὸ τὴν
παλῖρροια, — ἀλλὰ τὴ στιγμή ἐκείνη,
ὁ Γόρδων, ἀπὸ πίσω του, τοῦ φώναξε:

— Στάσου, Μπριάν! στάσου!

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Μπριάν.

Ὁ Γόρδων εἶχε πλησιάσει, καὶ σ'
κινώντας ἀπὸ κάτω τὰ κομμάτια ἐκεί-
νου τοῦ πρᾶγματος, τὰδεῖξε στὸ σ'
τροφὸ του λέγοντας:

— Ἰδές!

— Τί, δὲν εἶναι κοχύλι;

— Ὅχι, φίλε μου! εἶναι ἓνα τσιμ-
πουκάκι!

Πραγματικῶς, ὁ Γόρδων κρατοῦσε
μιὰ ναυτικὴ πίπα, που ὁ σωλὴνας τῆς
εἶχε σπάσει.

— Κανένας ἀπὸ μᾶς δὲν καπνίζει!
φώναξε. Ἀρα αὐτὸ θὰ τοῦ ἔπεσε τοῦ
Οὐάλστον.

— Λές; ἔκαμε ὁ Μπριάν. Ἰσως...
ἐκτὸς ἂν ἦταν τοῦ πατριώτη μου, τοῦ
ναυαγοῦ.

— Ἀδύνατο! ἀποκρίθηκε ὁ Γόρδων.
Κοίταξε. Αὐτὸ ἔχει ἀκόμα μέσα καπνὸ,
καὶ καπνὸ φρέσκο!

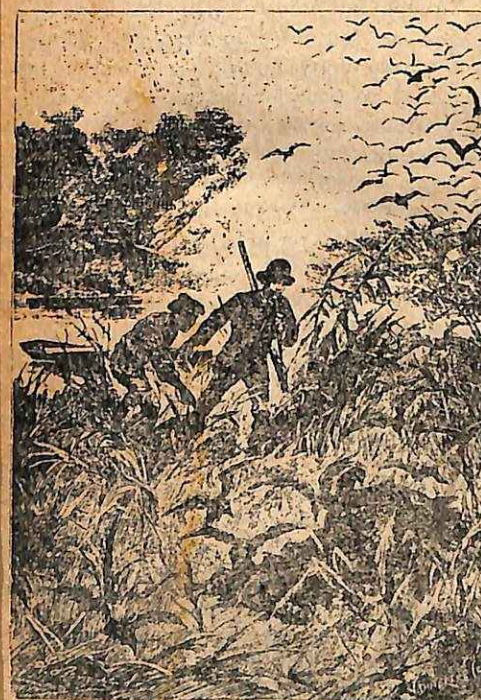
— Ὅστε, — ἦταν ὁλοφάνερο, — λίγες ἡ-
μέρες, ἴσως λίγες ὥρες πρίν, ὁ Οὐάλ-
στον ἢ κάποιος ἀπὸ τοὺς δικούς του
εἶχε προχωρήσει ὡς ἐκεῖ!

Ὁ Μπριάν κι' ὁ Γόρδων γύρισαν τρε-
χάτοι στὴ σπηλιά. Κι' ἡ κυρὰ-Καίτη,
ἔαυε εἶδε τὸ εὔρημα, τὸ ἐγνώρισε ἀμέ-
σως: ἦταν τὸ τσιμπουκάκι τοῦ Οὐάλ-
στον.

Ὁ κίνδυνος ἔφτασε πιά στὰ πρόθυρα
τῆς κατοικίας. Καινούρια λοιπὸν συμ-
βούλια, κι' ἄλλες προφυλάξεις, κι' ἄλ-
λα σχέδια ἀμυντικά.

Τὴν ἡμέρα θὰ ὑπῆρχε πάντα σκοπὸς
στὴν κορφή τοῦ ψηλοῦ βράχου, γιὰ νὰ
εἰδοποιεῖ ἂν ἔδλεπε τίποτα ὑποπτό. Τὴ
νύχτα, δὴ ἀπὸ τοὺς μεγάλους θάγγυ-
νοῦσαν, προσέχοντας σὲ κάθε κρότο,
κάθε θόρυβο που θάκουγόταν ἀπέξω.

Ἀμέσως οἱ δυὸ πόρτες στερεώθηκαν
καλὰ καὶ στὴ σπηλιά κουβαλήθηκαν με-
γάλες πέτρες, ὥστε νὰ φράξουν, σὲ μιὰν
ἀνάγκη, τὶς πόρτες ἀπὸ μέσα καὶ νὰ
τὴν μπόρεσῃ νὰ τὶς ἀνοίξῃ ὁ ἐχθρός.

«Παράτησαν τὸ πτώμα τοῦ γουανακού
στὰ πουλιά...» (Σελ. 31, στ. γ')

Τὰ δυὸ παραθυράκια ἔ-
γιναν θυρίδες τῶν δυὸ
μικρῶν κανονιῶν. Τὸ ἔ-
να θὰ ὑπεράσπιζε τὴν
πρὸς τὸ ποτάμι πλευρὰ
τῆς σπηλιάς, τὸ ἄλλο
τὴν πρὸς τὴ λίμνη. Ἐ-
τοίμασαν ἐπίσης καὶ τὰ
τουφέκια καὶ τὰ περι-
στοφὰ κι' ὅ,τι ἄλλο ὅ-
πλο εἶχαν στὸ φρουριό
τους.

Ἡ κυρὰ Καίτη ἐπιδο-
κίμαζε αὐτὰ τὰ μέτρα.
λυπόταν ὅμως που δὲν
ἦταν μαζί τους κι' ὁ
γενναῖος, ὁ ἔμπειρος
Ἔδαν. Αὐτὸς βέβαια θὰ
διοργάνωνε τὴν ἀμυνα
καλύτερα. Ἀλλὰ ποιὸς
ἔξεραι που θὰ βρισκόταν ὁ
κακόμοιρος! Θὰ τὸν κρα-
τοῦσαν φυλακισμένο, πε-
ριορισμένο, μπόρεῖ καὶ
νὰ τὸν εἶχαν σκοτώσει,
νὰ μὴ μαρτυρήσῃ τὸ κα-
κούργημά τους...

Ἦταν 22 τοῦ Νοέμ-
βρη, καλὶδὸς μέρες τώρα
ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν βα-
ρεῖα καὶ πνιγερή. Με-
γάλα, πυκνὰ σύννεφα ἀρ-
γοδιάβαιναν πάνω ἀπ' τὸ νησί καὶ βρον-
τὲς ἀκούγονταν ἀπὸ μακριά. Ἐρχόταν
θύελλα δυνάτη.

Τὸ βράδυ, τὰ παιδιά, ἀφοῦ ἔβαλαν
καὶ τὴ βάρκα στὴν ἀποθήκη, μαζεύτη-
καν στὴ σπηλιά νωρίτερα ἀπὸ τὸ συ-
νηθισμένο.

Ἀπαρῶθηκαν καλὰ, ἔκαμαν τὴν
προσευγὴ τους, εὐχῆθηκαν καλὴν ὕ-
κτα στὶς οἰκογένειές τους, καὶ οἱ μι-
κροὶ πλάγιασαν.

Κατὰ τὶς ἐννιάμισι, χαλοῦσε ὁ κό-
σμος ἀπ' τὶς βροντὲς καὶ τὶς ἀστρα-
πές. Ἡ βροχὴ ὅμως δὲν εἶχε ἀρχί-
σει, οὔτε φυσούσε καθόλου. Οἱ συχνὲς
λάμψεις τῶν ἀστραπῶν, ἀπὸ τὶς δυὸ
θυρίδες, φωτίζαν τὴ σπηλιά, καὶ οἱ
μικροὶ κουκουλιωνόνταν ὡς τὸ κεφά-
λι γιὰ νὰ μὴν τὶς βλέπου. Ἀκου-
γαν ὅμως τὶς φοβερὲς βροντὲς κι' ὁ
τρόμος τους ἦταν μεγάλος. Ποῦ νὰ
κοιμηθοῦν!

Ὁ Μπριάν, ὁ Δόνιφαν κι' ὁ Βάξ-
τερ μισάνοιγαν κάθε τόσο τὴν πόρ-
τα καὶ κοίταζαν ἔξω, ἀλλὰ θαμπο-
μένοι ἀπὸ τὶς ἀστραπές, τὴν ξανά-
κλειναν εὐθὺς καὶ γύριζαν στὶς θέ-
σεις τους.

Μόνο κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἔπαψαν
οἱ κεραυνοί. Τὰ σύννεφα που εἶχαν
χαμηλώσει σχεδὸν ὡς τὴ γῆ, τὰ σῆ-
κωνε ἓνας ἀέρας δυνατός. Κι' ἀμέ-
σως ἄρχισε βροχὴ ραγδαία.

«Ἐνας ἄνθρωπος, καταμουσκεμένος, δρομαῖος,
εἰσέδρησε στὴ σπηλιά».

Οἱ μικροὶ σύχασαν κάπως καί, μέσ'
ἀπ' τὰ σκεπάσματα, τόλμησαν νὰ ξε-
προβάλουν δυὸ τρία κεφαλάκια.

Κι' οἱ μεγάλοι τώρα ἐτοιμαζόνταν νὰ
πλαγιάσουν. Μὰ ἔξαφνα παρατήρησαν
πὺς ὁ Πιστὸς ἦταν ἀνήσυχος.

Σηκωνόταν, ἔτρεχε ὡς τὴν πόρτα καὶ
διαρκῶς ἐγρύλλισε ὑπόκωφα.

— Μὴ μυρίστηκε τίποτα ὁ Πιστὸς;
εἶπε ὁ Δόνιφαν προσπαθώντας νὰ κα-
ταπραύνη τὸ σκύλο.

— Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἐξακριβώσουμε,
εἶπε ὁ Γόρδων.

— Ὅχι, εἶπε ὁ Μπριάν νὰ μὴ βγῇ
κανένας ἔξω. Ἀς μείνουμε ἀγρυπνοὶ κι'
ἐτοιμοὶ γι' ἀμυνα. Εἶναι ἀρκετό.

Πῆραν τὰ τουφέκια τους, τὰ πιστό-
λια τους, καὶ πῆγαν στὶς πόρτες νὰ κροα-
στοῦν. Τίποτα δὲν ἀκούγόταν. Κι' ὅμως
ἡ ἀνησυχία τοῦ σκύλου ἐξακολουθοῦσε.
Τώρα μάλιστα γαύγιζε καὶ δυνατὰ, κι'
ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸν κάμουν νὰ σωπάσῃ.

Ἐξαφνα ἀκούστηκε ἀπέξω μιὰ του-
φεκιά. Θάπεσε ὡς διακόσια βήματα ἀπ'
τὴ σπηλιά.

Ὅλοι στάθηκαν σὲ προσοχή. Πίσω
ἀπ' τὶς πόρτες, ὁ Δόνιφαν, ὁ Βάξτερ, ὁ
Οὐάλκοξ, ἐτοιμοὶ νὰ πυροβολήσουν ὅ-
ποιον θὰ πλησίαζε. Κι' οἱ ἄλλοι ἀρχι-
σαν νὰ τὶς ὀχυρώνουν μετὰ τὶς πέτρες που
εἶχαν κουβαλήσει γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸ
στὴ σπηλιά.

(Ἀκολουθεῖ) Μεταφρ. Π. Γ. Φ. καὶ Γρ. Ξ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Εθνικόν Ἀριστεῖον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν)

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΜΕ ΤΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΗΤΑΝ τὸ χρόνο ἐκεῖνο πού δημοσίευε ἡ «Διάπλασις», κατὰ δική μου μετάφραση, τὸ κλασικὸ μυθιστόρημα τοῦ Μαλὸ «Χωρὶς Οἰκογένεια». Κόντευε πιά νὰ τελειώσῃ, ὅταν, μιὰ μέρα, παρουσιάσθηκε στὸ σπίτι μας κάποιος, πού δὲν ἤθελε νὰ πῇ τὸν ὄνομά του, μόνον ζητοῦσε νὰ μεῖ ἰδιῶ.

Εἶπα νὰ τοῦ τὸν φέρουν στὸ γραφεῖο. Κι' ἀντίκρισα ἕνα θανμάσιο νέο, καμμιὰ εικοσιπεντάριά χρονῶν. — Ἰσως καὶ μικρότερο, ἴσως καὶ μεγαλύτερο, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβῃ ἀμέσως ἀφ' ὅπου οἱ νέοι ξυρρίζουν τὰ μυστάκια, — πολὺ ὁμορφο, πολὺ καλοντυμένο, εὐγενικό, γελαστό καὶ συμπαθητικότατο.

— Ποιὸς εἶστε; τὸν ρώτησα. Γιατί δὲν εἶπατε τὸν ὄνομά σας;

Γέλασε καὶ μοῦ ἀποκρίθηκε:

— Εἶμαι ὁ Ρεμῆς!... Ὁ Ρεμῆς τοῦ «Χωρὶς Οἰκογένεια».

Γέλασα κι' ἐγώ:

— Δὲν τὸ πολυπιστεύω... Ὁ ἥρωας τοῦ Μαλὸ ἦταν Ἀγγλος... Καὶ σήμερα, στοχάζομαι, θὰ εἶναι ἢ πολὺ γέρος ἢ μακαρίτης. Ἀφίνω τώρα ὅτι μπορεῖ... πιθανόν... δὲν ξέρω... καὶ νὰ μὴν ὑπῆρξε καθόλου!

— Κι' ὅμως ἐγὼ ὑπάρχω! φώναξε ὁ χαριτωμένος ἐπισκέπτης μου. Κι' ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς μου εἶναι ἴδια με τοῦ Ρεμῆ!... Ἔ, βέβαια, πολλὲς λεπτομέρειες διαφέρουν. Ἐγὼ π. χ. δὲν ἐργάστηκα ποτέ σὲ ἀνθρακωρυχείο. Ἀλλὰ κατὰ τὰλλα... Ἀπόρησα:

— Τί μοῦ λέτε; Ἡ ζωὴ σας μοιάζει με τοῦ Ρεμῆ; Ὅστε σὰς ἔχασαν καὶ σὰς κάποτε οἱ γονεῖς σας;... Καὶ σὰς μεγάλωσε καμμιὰ φτωχὴ οἰκογένεια;... Κι' ὕστερ' ἀπὸ χρόνια πολλὰ, κι' ἀπὸ περιπέτειες μεγάλες, ξαναβρήκατε τὴν οἰκογένειά σας;

Σὲ κάθε μου ἐρώτησι, ὁ νέος ἐγνεφε

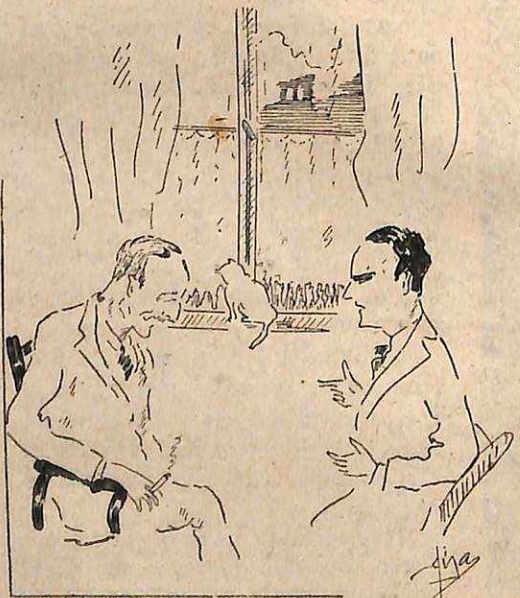
ζωηρὰ νὰ εἶ! Κι' ἅμα τελείωσα, μοῦ εἶπε σοβαρὰ καὶ σταθερὰ:

— Μάλιστα! ὅλ' αὐτὰ μοῦ συνέβησαν. Ἐγὼ πού με βλέπετε... ἤμουν ἕνα φτωχό παιδί, ἕνας πρῶτος βιοπαλαιστής. Ἐφτασα, φαντασθῆτε, νὰ μὴν ὑπῆρθεῖς — ναί, ὑπῆρθεῖς! — στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου, χωρὶς νὰ τὸ ξέρω!

— ὦ, μὴ αὐτὸ εἶναι ἀληθινὰ ἐκκληρητικό! Δὲν κάθισθε, σὰς παρακαλῶ, νὰ μοῦ διηγηθῆτε λίγο τὴ ζωὴ σας;

— Μά... θὰ σὰς κούρασα. Εἶναι μιὰ ζωὴ τόσο γεμάτη!... Ἦρθα μόνον νὰ σὰς πῶ, πὼς διαβάζοντας τὸ «Χωρὶς Οἰκογένεια», μοῦ ἤρθε ἡ ιδέα νὰ γράψω κι' ἐγὼ τὸ μυθιστόρημά μου, σὰν τὸν Ρεμῆ... Ἐπειδὴ ὅμως δὲν θάξερα τόσο καλὰ... δὲν εἶμαι κανένας λογοτέχνης...

Σώπασε, ἀλλὰ κατάλαβα πὺ ἤθελε

— Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ δώσω δικό, γιὰ νὰ γράψετε ἕνα τεριπνὸ κι' ὀφέλιμο βιβλίο... (Σελ. 42, στ. γ')

ΜΕ ΣΚΙΤΣΑ
ΤΗΣ Δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

νὰ καταλήξῃ. Καὶ τοῦ ἀποκρίθηκα ἑθαυρυντικά:

— Ναί, αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερο. Γράψτε τὴ ζωὴ σας ὅπως ξέρετε, ὅπως μπορεῖτε. Καὶ φέρτε μοῦ τὸ χειρόγραφο. Θὰ τὸ διαβάσω καὶ θὰ σὰς πῶ τί μπορεῖ νὰ γίνῃ.

— Ὁραῖα! φώναξε ὁ νέος με λάμψαν στα μεγάλα του μάτια.

Κι' ἔγινε πάλι σοβαρός, μὰ πολὺ σοβαρός, γιὰ νὰ προσθέσῃ:

— Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ σὰς δώσω δικό, γιὰ νὰ γράψετε σεῖς ἕνα τεριπνὸ ὀφέλιμο βιβλίο... Δὲν τὸ κάνω ἀπὸ ταιοδοξία, ἀλλὰ με τὸ σκοπὸ νὰ ὠφελίσω τὰ παιδιά. Ἡ ζωὴ μου εἶναι περιγῆ, θὰ τὴ διαβάσουν μὴ εὐχαρίστηση, ἀλλὰ εἶναι καὶ διδακτική... Ἐνῶ εἶχα πλῆσιον πατέρα, μιὰ παρόξενη τύχη ἔκαμε τὸν στερηθῶ γιὰ καιρὸ... Δούλεψα σκληρὰ γιὰ τὸ ψομί μου. Πέρασα βάρσανα, σνοχώριες, λύπες, δυστυχίες... Εἶχα ὅμι καὶ χαρὲς καί, στὸ τέλος τῆς παιδικῆς ζωῆς, ξημέρωσαν καὶ γιὰ μένα ἡμέρες τυχιμένες. Ἀγωνίστηκα γιὰ νὰ μὴ θῶ, μικρὸς ἐγὼ μέσα στὸ μεγάλο κόσμῳ καὶ μπορῶ νὰ πῶ πὼς οἱ ἀγῶνες μου φανώθηκαν. Θὰ τὸ κρίνετε καὶ σεῖς, μα μάθετε τὴ ζωὴ μου λεπτομερῶς.

— Γι' αὐτὸ δὲν ἀμφιβάλω, τοῦ ἔδω εὐκρινέστατα. Θάσαστε πολὺ παιδι ὅταν εἴσατε φτωχός, ὅπως μεῖς, καὶ τώρα πού εἶστε πλούσιος...

Χαμογέλασε κολακευμένος κι' ἐξελούθησε:

— Ἀλλὰ καὶ γιὰ κάτι ἄλλο θάθελα γράψτῃ ἡ ἱστορία μου: Μικρός, ἡμιπονημένος νὰ γυρίζω, νὰ ταξιδεύω, ται εἶδα κι' ἐγνώρισα ὅλη σχεδὸν Ἑλλάδα. Ὅστε θὰ τὴν ἴδουν μεῖς καὶ θὰ τὴ γνωρίσουν τὰ Ἑλληνόπουλα θὰ διαβάσουν...

— Ἐγὼ ὅμως πού ταξίδεψα τόσο λι, πὼς θὰ γράψω γιὰ τόπους πού δὲν εἶ

— Ἐννοία σας, θὰ σὰς πῶ ὅλα ἐγὼ. Ἐμπιστευθῆτε στὶς σημειώσεις μου καὶ στὶς ἐντυπώσεις μου ἀπὸ κάθε τόπο... Ἔτσι τὰ συμφωνήσαμε. Κι' ὁ λαμπρὸς νέος μ' ἀποχαιρέτησε.

Ἀλλὰ πέρασαν ἑβδομάδες, μῆνες, σχεδὸν ἕνας χρόνος, χωρὶς νὰ τὸν ξαναἰδῶ. Κι' οὔτε τὸν ὄνομά του πού εἶχε ἀφήσει, — ἔχεσα κι' ἐγὼ νὰ τὸν ρωτήσω, — οὔτε τὴ διεύθυνσή του.

— Κοῦμα, ἔλεγα κάθε φορὰ πού τὸν θυμολοῦν: θὰ τὸ μετάνοιωσε, ἢ δὲν θὰ τὰ κατάφερε νὰ γράψῃ. Κι' ἦταν τόσο καλὰ ὅλα ἐκεῖνα πού μοῦ εἶπε!... Ἔ, ἄλλο νὰ μιλά κανεὶς κι' ἄλλο νὰ γράφῃ...

Κι' εἶχα ἀπελπισθεῖ πιά πὼς θὰ τὸν ξανάβλεπα, ὅταν, ἄξαφνα πάλι, ὁ ξεχασμένος μοῦ ξανάρθε.

Αὐτὴ τὴ φορὰ μὴ ἕνα χοντρὸ χειρόγραφο στὸ χέρι.

— Ὅριστε, μοῦ εἶπε. Ἐγγραφα τὴν ἱστορία μου ὅπως μπόρεσα. Σεῖς, τώρα κάμετέ τὴν ὅ,τι θέλετε!

— Θὰ τὴ διαβάσω καὶ θὰ σὰς πῶ τί θὰ τὴν κάμω... Θὰ λάβετε τὸν κόπο νὰ ξαναπεράσετε μετὰ ὀκτὼ μέρες;

— Ἀδύνατο!

— Γιατί;

— Αἰσῶ φεύγω γιὰ τὴν Εὐρώπη.

Καὶ θὰ μείνω ἐκεῖ χρόνια. Ἀλλὰ... ἐμένα μὴ με λογαριάζετε. Πῆτε πὼς δὲν ὑπάρχω πιά. Ἄλλως τε τί χρειάζομαι; Ὅ,τι εἶχα νὰ πῶ, τὸ λέω σ' αὐτὰ τὰ χαρτιά. Σὰς τὰ παραδίδω, σὰς τὰ ἐμπιστεύομαι καὶ σὰς ἀποχαιρέτω!

Μοῦ ἄφησε τὸ χειρόγραφο κι' ἔφυγε.

Ἀρχισ' ἀμέσως νὰ τὸ διαβάζω καὶ δὲν τάφησα παρ' ἀφ' ὅπου τὸ τελείωσα. Τὸ ἴδιο, εἶμαι βέβαιος, θὰ κάμετε καὶ σεῖς. Γιατί τὸ μυθιστόρημα πού δημοσιεύω σήμερα, («Ἐνα παιδί με τρεῖς Οἰκογένειες», εἶναι τὸ ἴδιο τὸ χειρόγραφο τοῦ ἡρώα του. Πολὺ λίγα πράγματα ἄλλαξα.

ΓΡ. Ε.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1.

Τὸ Θεατράκι τοῦ Πανάγαρη

Ὅς τὰ ὀκτὼ ἐγγιὰ μου χρόνια, εἶχα τὴν ιδέα πὼς γεννήθηκα στὸ χωριὸ ὅπου ζοῦσα, — ἕνα μεγάλο, μεσόγειο χωριὸ τοῦ Μοριά, — καὶ πὼς πατέρας μου ἦταν ὁ μάστρο - Παῦλος ὁ Μυλωνάς πού με εἶχε στὸ σπίτι του, μητέρα μου ἡ κυρὰ Παύλενα ἢ γυναῖκα του, κι' ἀδέρφια μου τὰ παιδιά τους, ὁ Ἀντρέικος κι' ἡ Μαρούλα.

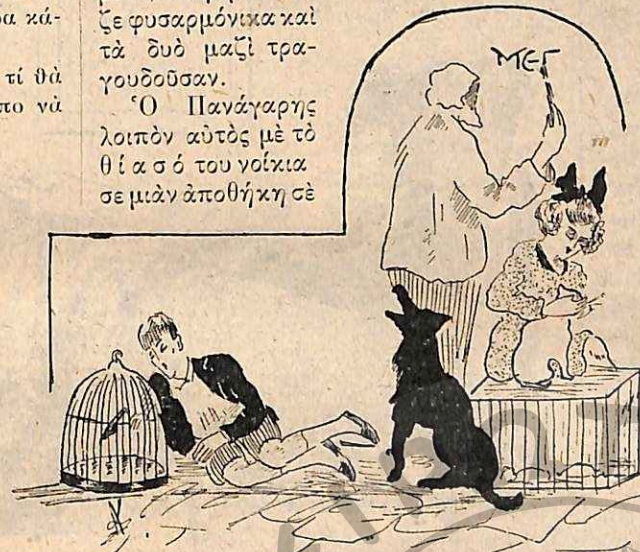
Μὰ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ συνέβηκε κάτι, πού μ' ἔκαμε νὰ μάθω τὴν ἀλήθεια: δηλαδή, πὼς ἤμουν ξενάκι σ' ἐκεῖνο τὸν τόπο, γεννημένος ἄλλου, καὶ πὼς ἄλλος ἦταν ὁ πατέρας μου, κι' ἡ μητέρα μου ἄλλη, καὶ τὰ δέξερφια μου, ἂν εἶχα, ἄλλα.

Ποιὸς; ποιὰ; ποῦ; Ἔ, μόνον αὐτὸ δὲν τόξερε κανένας. Καὶ φυσικά, δὲν τόμαθα τότε οὐτ' ἐγὼ. Ἀλλ' ἀκούστε καλότερα πὼς ἔγινε ἡ ἀποκάλυψη.

Τὴν ἀνοιξή ἐκεῖνη — καὶ θυμολοῦμαι πολὺ καλὰ πὼς ἦταν ἀνοιξή, γιατί ἡ ροδακινιά πού εἶχαμε στὴν αὐλή μας εἶχε σκεπαστεῖ ὅλη ἀπὸ ρόδινα ἀνθάκια, — ἤρθε στὸ χωριὸ ἕνας παράξενος ἀνθρωπος. Τὸν ἔλεγαν Πανάγαρη καὶ κοῦδαλοῦσε μαζί του δυὸ παιδιά, — ἕν' ἀγόρι κι' ἕνα κορίτσι, — καὶ κάμποσα ζῶα, ὅλα γυμνασμένα.

Ἦταν πρῶτα - πρῶτα ἕνας μεγάλος μαῦρος σκύλος πού ἔκανε διάφορα παιχνίδια: μιὰ ἀσπ. γατούλα, πού συντρόφευε σ' αὐτὰ τὰ παιχνίδια τὸ σκύλο: τρία ἄσπρα ποντίκια μέσα σ' ἕνα μεγάλο κλουδί, πού κι αὐτὰ ἔκαναν θαύματα: καὶ μιὰ καρδερίνα πού ἐβγαζε τίς τύχες. Ὅσο γιὰ τὰ παιδιά, τὸ κοριτσάκι χόρευε, τὸ ἀγόρι ἐπαίξε φυσαρμόνικα καὶ τὰ δυὸ μαζί τραγουδοῦσαν.

Ὁ Πανάγαρης λοιπὸν αὐτὸς μετ' ὅ θίασὸ τοῦ γοῖκια σεμιὰν ἀποθήκη σὲ

«Ὁ Πανάγαρης μετ' ὅ θίασὸ του...» (Σελ. 43, στ. β')

κεντρικὸ μέρος, κοντὰ στὴν πλατεία, τὴ στόλισε ἀπέξω με σημαίες καὶ μ' ἐπιγραφές, ἔφτιασε μέσα μιὰ μικρὴ ἐξέδρα, τοποθέτησε μπροστὰ τῆς πολλὲς σειρὲς σκαμνιά καὶ πάγκους, κρέμασε στὴν πόρτα ἕνα κόκκινο μπερντέ καὶ κάθε μέρα, τὸ ἀπόγευμα, στὸ πρόχειρο αὐτὸ θεατράκι ἔδινε παράσταση.

Ὁ πατέρας μου, — δηλαδή ἐκεῖνος πού ἤξερα ἴσως τότε γιὰ πατέρα, — ἂν καὶ λεγόταν Μυλωνάς, ἦταν μαραγκός. (Αὐτὸ δὲ μετὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα, εἶναι πολὺ συνειθισμένο. Ἐνας ψωμάς μπορεῖ νὰ λέγεται Κρασάς, ὅπως ἕνας χτίστης Καλιγάς. Καὶ πόσοι μελαχροῖνοι δὲ λέγονται Ξανθοί, ἢ πόσοι πανύψηλοι Κοντοί ἢ Κοντόπουλοι!) Ὁ Πανάγαρης λοιπὸν τὸν φώναζε νὰ τοῦ φτιάξῃ τὴν ἐξέδρα καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ στὸ συγκύρισμα τῆς ἀποθήκης. Ὑστερα, γιὰ νὰ μὴ δώσῃ λεφτά, τοῦ εἶπε:

— Ἔ, δὲν πειράζει, φτωχὸς ἀνθρώπος, καὶ ἐμεῖς, εἶμαι κι' ἐγὼ... Στέλνε

μου τὰ παιδιά σου νὰ βλέπουν θέατρο χάρισμα.

Ὁ πατέρας μου λυπήθηκε τὸ φτωχὸ καὶ δέχτηκε. Ἔτσι μπορούσαμε νὰ μπαῖνουμε λεύτερα στὸ θεατράκι τοῦ Πανάγαρη. Καὶ κάθε ἀπόγευμα, ἅμα σχολάζαμε, ὁ Ἀντρέικος κι' ἐγὼ παίρναμε καὶ τὴ Μαρούλα καὶ πηγαίναμε στὴν παράσταση, πρῶτοι καὶ καλύτεροι.

Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν περνοῦσαμε ἀσχημα, ἀφ' ὅπου καὶ μεγάλοι κοντὰ μας, διασκεδάζαν ἐκεῖ — μέσα καὶ γελοῦσαν μετ' ἡν καρδιά τους. Ὁ Μαυρούκος ἦταν πολὺ ἐξυπνος σκύλος καὶ μπορούσε νὰ κἀνῃ ὅ,τι τοῦ ἔλεγε ὁ ἀφεντικός του: τούμπες, πήδους, στρατιωτικὰ γυμνάσια, ἀπ' ὅλα. Στεκόταν σ' ὅ,τι καὶ περπατοῦσε μετὰ τὸν σὺν ἀνθρώπος: ἐπαίξε τὸ τόπι με τοὺς θεατῆς, πού τοῦ τῶρριχναν ἀπὸ τὴ θέσση τους κι' ὁ σκύλος τοὺς τὸ ξανάριχνε μετὰ τὴ μύτη του. Καὶ

στὸ τέλος ἔβγαζε καὶ δίσκο, δηλαδή ἕνα καλαθάκι πού τὸ κρατοῦσε στὸ στόμα του καὶ καθένας τοῦ ἐρριχνε ὅ,τι εἶχε: πεντάρες, πορτοκάλια, αὐγά, πατάτες (γιατί ἔχε-χασα νὰ σὰς πῶ πὼς ὁ Πανάγαρης, εἶχε δηλώσει πὼς ὁ Μαυρούκος «δέχεται ἀπ' ὅλα», κι' οἱ ἀνθρωποὶ πιά κοῦδαλοῦσαν στὶς τσέπες τους γιὰ νὰ ρίχνουν στὸ καλαθάκι τοῦ σκύλου.)

Ἡ Δώρα πάλι, ἡ ἀσπρη γατούλα, καθόταν καμαρωτὴ σ' ἕνα καρποτάκι πού τόσερνε ὁ Μαυρούκος, ξαπλωνόταν στὴ ράχη του ὅπως σ' ἕνα ντιβάνι, κι' ἔκανε πήδους... γατίσιους, ὅχι ἔμως ὅποτε ἤθελε αὐτὴ, ἀλλὰ μετὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Πανάγαρη.

Ἐκεῖνο πού ἔκανε σ' ὅλους μας ἐντύπωση, ἦταν ἡ ὁμόνοια, ἡ φιλία καὶ, μπορῶ νὰ πῶ, ἡ ἀγάπη πού εἶχαν μεταξύ τους αὐτὰ τὰ δυὸ ζῶα: γιὰτί ξέραμε πὼς ὁ σκύλος δὲ συγκάνει ποτέ μετὰ τὴ γάτα. Νὰ ὅμως πού κι' ὁ κανόνας αὐτὸς εἶχε μιὰ ἐξαίρεση: τὴ Δώρα καὶ τὸ Μαυρούκο. Ἀργότερα, στὴ ζωὴ μου, ἐγὼ εἶδα κι' ἄλλες τέτοιες πολλὲς, σκύλους δηλαδή φιλιωμένους με γάτες, καὶ σὲ σπίτια, καὶ σὲ μαγαζιά, ἀκόμη καὶ στὸ δρόμο.

Μόνον γάτα καὶ ποντικὸ δὲν εἶδα ποτέ νὰ συγκάνουν. Οὔτε καν στὸ ζωοθίασο τοῦ Πανάγαρη. Γιατί κι' ἐκεῖ, ὅταν θάφεραν τὸ μεγάλο κλουδί μετ' ὅ ἄσπρα ποντίκια, ἔπρεπε πρῶτα νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴ μέση τὴ γάτα. Ἀλλοιῶτα τὰ ποντίκια ὅλχαν τὸ νοῦ τους σ' αὐτὴ καὶ, ἀνήσυχτα, τρομαγμένα, δὲ θὰ μπορούσαν νὰ κἀνουν τὰ παιχνίδια τους. Κι' ἔκαναν κι' αὐτὰ πολλὰ ὠραῖα καὶ περιέργα μέσα στὸ κλουδί ἐκεῖνο πού ἐμοιάζε με κουτάκι: γιατί καθὼς ξέρετε, καὶ τὸ ποντίκι εἶναι πολὺ ἐξυπνὸ ζῶο, καὶ μάλιστα τὸ ἄσπρο πού εἶναι καὶ καθαρό καὶ συμ

παθητικό. Και κανείς δεν το συχαίνεται.

Τὰ τρία άσπρα ποντίκια του Πανά-
γαρη λέγονταν Χιονούλα. Μπαμπακού-
λα και Γαλάτεια, - δηλαδή άσπρα σαν τὸ
γάλα, όπως έξηγουσε χαμογελώντας ὁ
νονός της. Καὶ τὸ περίεργο εἶναι πὸν
άκουγαν τὰ ὀνόματά τους. «Άξαφνα ὁ
Πανάγαρης φώναξε: «Μπαμπακούλα,
φίλησε τὴ Γαλάτεια». Κι' εὐθύς, τὸ με-
γαλύτερο ποντίκι πήγαινε κοντὰ στὸ μι-
κρότερο καὶ τοῦ μύριζε τὴ μουσουδίτσα.
"Επειτα πάλι: «Μπαμπακούλα, ανέβη
ἀπάνω.» Καὶ τὸ ἴδιο ποντίκι ἀνέβαινε
τὴ σκαλίτσα τοῦ κλουβιοῦ. Τί θὰ πῇ αὐ-
τό; Πῶς τὸ ποντίκι, πού, ὁ Πανάγαρης
τότεγε Μπαμπακούλα, ἤξερε τ' ὄνομά
του καὶ τ' άκουγε. Κι' ὄχι μόνο τὸ δι-
κό του, παρὰ καὶ τ' ὄνομα τῶν ἄλλων.
Τὸ ἴδιο κι' ἡ Χιονούλα.

Μόνο ἡ μικρούλα Γαλάτεια δὲ μᾶς ἔ-
δειξε ποτὲ πῶς εἶχε κι' αὐτὴν τὴ γνῶ-
ση. Ἦταν ὅμως ἑξυπνη σ' ἄλλα, κι' ἄ-
κόμη ἦταν ἡ πιὸ χαριτωμένη ἀπ' τὴς
ἀδερφές της.

2.

Ὁ Φάνης, ἡ Νίνα καὶ... ἡ Πυθία

Ἐπειτα ἐρχόταν ἡ σειρά τῶν παι-
διῶν. Τὸ ἀγοράκι, ὁ Φάνης, ἦταν ἀπά-
νω-κάτω στὴν ἡλικία μου. Μὰ φαινόταν
πολὺ μικρότερος, γιατί ἦταν μικροκαμ-
μένος, ζαρωμένος, ἀδύνατος καὶ σὰν ἀρ-
ρωστήρας. Ὅλο ἔδινε ὁ καϊμένος. Καὶ
τὸ προσωπάκι του, ἂν καὶ τόσο γλυκό,
ἦταν πάντα κατάχλωμο...

Καθὼς εἶπα, ὁ Φάνης ἔπαιζε φουσαρ-
μόνικα καὶ τραγουδοῦσε.

(Ακολουθεῖ)

Τ' ΑΣΤΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Τ' άστέρι - τὸν ὀδηγητὴ
ποῦχε ὁ Θεὸς σταλμένα -
Ἀπὸ μπoστά τους χάσανε
οἱ Μάγοι μιὰ βραδιά
Ἰσως γιατί στὸν οὐρανὸ
ἦτανε ἑσπερία,
Ἰσως γιατί τὰ σύννεφα
κυλούσαν ἕνα-ἕνα...

Στὴ Δύση φάξαν μάταια:
άστρο ἐκεῖ κανένα
Μάταια στὴν Ἀνατολή,
στὸ Νότο, στὸ Βορρὶό.
Κ' οἱ τρεῖς οἱ Μάγοι νοιούσανε
μιὰ τύφη στὴν καρδιά
Σὰν πῆγαν νὰ πλαγιάσουνε
μὲ μάτια βουλωμένα.

Ὁ Μαῦρος ὁμῶς βασιλιάς,
πὶὸ ταπεινὸς αὐτός,
Ἀφροῦ κι' οἱ ἄλλοι δυὸ Λευκοὶ
τὸν ἐπεριφρονοῦσαν,
Σκέφτηνε πῶς τὰ ζῶα τους
διψοῦσαν καὶ πεινοῦσαν.

Κι' ἐνῶ λοιπὸν τὰ πότιζε,
πᾶ' στὸ νερὸ ἀνυψῶς,
Σ' ἕνα κοιμάτι τοῦ θανάτου
ποῦ ἐκεῖ καθρεφτιζόταν,
Εἶδε τ' άστέρι τὸ χρυσὸ
ποῦ τοῦ φανερωνόταν...

(Κατὰ τὸν Edmund Spenser)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΙΔΙΡΟΓΛΟΥΣ

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡῆ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

(Μοθιστόρημα ἀπὸ CH. DE RICHTER)

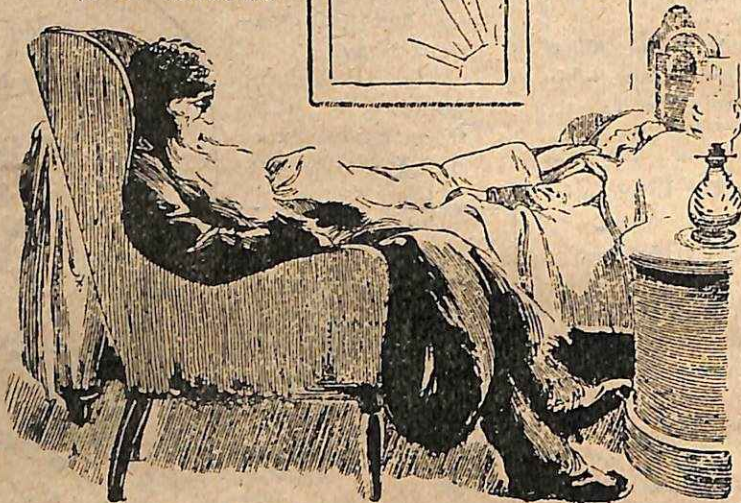
Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο -

Κοίταξε τὴ βαλσαμωμένη γάτα, δυὸ
βαλσαμωμένους γλάρους κ' ἕναν σκίου-
ρο, λείψανα ἐνὸς ἐργαστηρίου Φυσικῆς
Ἱστορίας, καὶ εἶπε μέσα της ὅτι ὅλ' αὐτὰ
ἦταν ἐχθροὶ τοῦ μάγου, πού τοὺς εἶχε
μεταμορφώσει σὲ ζῶα καὶ τοὺς εἶχε κατα-
δικάσει νὰ μὴ μποροῦν νὰ κουνηθοῦν.

Ἀλίμονο! ὁ μάγος δὲν τὴν ἀγαποῦ-
σε, θὰ τὴ μεταμόρφωνε κι' αὐτὴ, θὰ
τὴν ἔκανε ἴσως ἕνα πουλί, ἕνα τρυγόνι,
σὰν αὐτὸ πού ἦταν σ' ἐκεῖνο τὸ κλουβί
τὸ κρεμασμένο στὸ ταβάνι.

Τότε ὅμως, Θεέ μου, πῶς θὰ τὴ γνῶ-
ριζε ἡ μαμμὰ της σὲ λίγο πού θὰ γύριζε;

Θέλησε νὰ σηκωθῇ ἀ-
πάνω, νὰ φωνάξει, ἀλλὰ
ἡ φωνὴ ξεψύχησε στὰ
χεῖλη της καὶ τὸ σῶμα-
τάκι της δὲν κουνιόταν.

«Ξαπλώθηκε σὲ μιὰ πολυθρόνα, γιὰ νὰ περάσῃ τὴ νύχτα του».

Τὸ δωμάτιο τῆς φάνηκε μεγαλύτερο,
φωτεινότερο, καὶ καθὼς κοίταζε τὴ γά-
τα, τὴν εἶδε καθαρὰ πού ἔκλεινε τὸ
μάτι στὸ σκίουρο. Τὴν άκουσε νὰ ρογ-
ρονίζει καὶ τὴν εἶδε νὰ καμπουριάζει
τὴ ράχη της.

— ὦ, ρώτησαν οἱ δύο γλάροι, τί
τρέχει;

Ὁ σκίουρος ὅμως εἶχε πηδῆσει ἀπὸ
τὸ κλαρί του καὶ στριφογύριζε στὴ θέ-
ση του, πολεμώντας νὰ πιάσει τὴν οὐ-
ρά του.

— Ἐνας σύντροφος, ἕνας σύντροφος!
εἶπε ἡ γάτα.

— Ποῦ εἶναι, πού εἶναι; ρώτησαν
οἱ γλάροι.

— Νά τος, νά τος! ἀπάντησε ἡ γά-
τα, κουνώντας τὰ μουστάκια καὶ δει-
χνοντας μὲ τὸ δεξιὸ της πόδι. Ἐκεῖ μέ-
σα στὸ κλουβί, αὐτὸ τὸ τρυγονάκι!

Καὶ τὸ παιδί εἶδε τότε, ὅτι ἀληθινὰ
δὲ βρισκόταν πιὰ στὴ γωνίτσα του, ἀνὰ
μέσα στὰ πακέτα, ἀλλὰ ἦταν κλεισμένο,

χωρὶς νὰ ξέρεי πῶς, μέσα στὸ κλουβί.

Τότε ἔδωκε τὴς φωνές:

— Ὅχι, δὲν εἶν' ἀλήθεια! Ἐγὼ δὲν
εἶμαι τρυγόνι! Εἶμαι κοριτσάκι καὶ πε-
ριμένω τὴ μαμμὰ μου! Φύγετε ἀπὸ δω-
γιατὶ ἀλίμονό σας!

Κι' ἔκαμε ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα τοῦ
κλουβιοῦ, ἀλλὰ τότε εἶδε ὅτι δὲν εἶχε
πιὰ χέρια, ἀλλὰ φτερούγες σκεπασμέ-
νες μὲ ἄσπρα πούπουλα. Ἐτρεξε στὸ
κουπάκι μὲ τὸ νερὸ γιὰ νὰ καθρεφτι-
στεῖ, κι' εἶδε ἕνα κεφαλάκι τρυγονιοῦ
μὲ μιὰ μυτίτσα καὶ δυὸ δλοστρογγυλά
ματάκια.

— Ἀχ, Θεέ μου! στέναξε.

Ἡ γάτα εἶχε ἀγριέψει, εἶχε ἀναστρ-
κωθεῖ, καὶ τίνιζε τὴν οὐρά της πέρα-
δῶθε, κι' ἔδραζε σπίθες ἀπὸ τὰ μά-
τια της

— Τὴν άκουσες ἐκεῖ; μα-

φοβέρισε τὸ παλιόπουλο.

Ἀ, τώρα θὰ τὴ μάθουμε

τρόπους. Ἐμπρός.

Σπάστε τὸ κλουβί!

— Ναι, ναι! εἶ-
παν οἱ γλάροι, τῶ-
ρα θὰ τῆς μαθῇ-
σουμε τὰ φτερά καὶ
θὰ τὴ σκοτώσουμε.

— Ὅχι, μὴν τὴν

πειράξετε, εἶπε ὁ

σκίουρος, πού ἄλ-
λοτε εἶχε φιλίες

στὰ δάση μὲ τὰ τρυ-
γόνια. Ἰσως δὲν κα-
τάλαβε τί ἔλεγε.

— Δὲν ἀκούω τί

ποτα! εἶπε ἡ γά-
τα. Ὁ γάτος πιάσῃ
θὰ τὴν ξεσκίσω καὶ
θὰ τὴ φάω. Κι' εἶ-
ναι, ἔχετε, νόστι-
μη. Ἐμπρός, γλάροι.

Ἐντεκα ἡ ὥρα!

Αὐτὴ τὴ φορὰ, ὁ Σολομών ἀνησύ-
χησε γιὰ καλὰ. Ἀ, γιατί ἄφισε νὰ τοῦ

φύγουν ἔτσι αὐτὲς οἱ τέσσερες λίρες

στερλίνες; Ἀς τοῦ τις ἔφερνε ὀπίσω,
ἀς τὴς ξανάπαιρνε μονάχα στὰ χέρια του,

κι' ἔβαζε ὄρκο στὸν Ἀδράμ, στὸν Ἰ-
σαάκ καὶ στὸν Ἰακώβ, ὅτι δὲ θὰ ξανά-
κανε πιὰ παρόμοια ἀφροσύνη.

Μὰ εἶχε άκουστεῖ ποτὲ τέτοιο πράγ-
μα! Νὰ δανείζει κανεὶς χρήματα μ' ἑ-
νέχυρο ἕνα παιδί; Νὰ λοιπὸν τώρα, πού

κάθεται καὶ κλαίει τὰ λεφτά του!

Ἐντεκα καὶ μισή.

Ἰσως ἔχασε τὸ δρόμο, συλλογίστηκε

ὁ Ἑβραῖος, καὶ μιὰ πού ξέρει πῶς τὸ
παιδί της εἶναι ἀσφαλισμένο, περιμένει

νάρθει αὐριο.

Μὲ τὴν ἰδέα αὐτὴ ἡσύχασε λιγάκι.

Ἀλλὰ θὰ καθόταν ἀκόμα νὰ περιμένει;

Ἡ κίτρινη φλόγα τοῦ λύχνου εἶχε λι-
γοστέψει σιγά-σιγά καὶ δὲν ἔμενε τώρα

παρὰ μόνο τὸ καμμένο φυτίλι πού
κάπνιζε. Κανονικά, μ' ἕνα φυτίλι περ-
νοῦσε τρεῖς βραδιές. Ἀπόψε ὅμως, μ'

αὐτὴ τὴν καταραμένη ἀγρυπνία, κήκε
ὅλο γιὰ μιὰ βραδιά.

1928

πῶσαν, σκοτείνιασαν, σὰ νάχε περάσει
ὁ γέρος πού ἀποκοιμῆζει τὰ παιδιὰ.

Ἐνα ρολοὶ χτύπησε στὴ σιγαλιά τῆς
νύχτας. Δέκα ἡ ὥρα!

— Ὅπου νάναι, ἔφτασε! συλλογίστηκε
ὁ Σολομών καὶ πρόσεξε μήπως άκουγό-
ταν ἔξω περπατησιὰ.

Ἀλλὰ τίποτα! Ἐξῶ ἦταν βαθεῖα γα-
λήνη καὶ ἡσυχία. Μ' αὐτὴ τὴν ὁμίχλη

ὅμως, ἦταν πολὺ πιθανὸ νὰ εἶχε χάσει
τὸ δρόμο της ἡ άγνωστη γυναίκα καὶ ν'

ἀργήσει. Γιατὸ ὁ γέρος τοκογλύφος ἀ-
γρυπνοῦσε πάντα, περιμένοντας μ' ὑπο-
μονή.

Σηκώθηκε, άνοιξε τὴν πόρτα κι' ἔ-
καμε μερικά βήματα στὸ δρόμο.

Κανείς! Πλησίασε μάλιστα καὶ τὸν
πόλισμαν, πού ἦταν σκοπὸς καὶ τὸν ρώ-
τησε.

— Ὅχι, καμμιά γυναίκα δὲν εἶχε περά-
σει ἀπὸ κεῖ. Ἀλλὰ μ' αὐτὸν τὸν παλιό-
καιρο, συχνὰ χάνουν τὸ δρόμο τους οἱ

ἀνθρωποὶ κι' άργοῦν.

Καληνύχτηςε τὸ σκοπὸ καὶ γύρισε
στὸ μαγαζί του.

Τί νὰ βάλει λοιπὸν μὲ τὸ νοῦ του;

Ἀν δὲν εἶχε στὰ χέρια του τὸ παιδί,

θάλεγε: Σίγουρα μ' ἔκλεψαν! Ἀλλὰ

μιὰ μητέρα άκούστηκε ποτὲ ν' άφίσει
τὸ παιδί της, γιὰ νὰ μὴν πληρώσει τὸ

χρέος της;

Ἀράδιασε μὲ τὸ νοῦ του ὅλα τὰ ἐν-
δεχόμενα: ἕνα ἀτύχημα λόγου χάρι, ἡ

μια ἀπρόοπτη καθυστέρηση, ἡ χάσιμο
τοῦ δρόμου μέσα στὴν ὁμίχλη. Ἀναπη-

δοῦσε κάθε φορὰ πού άκουγε περπατη-
σιὰς στὸ δρόμο, ἀλλὰ κανεὶς διαβάτης
δὲ στάθηκε στὸ μαγαζί του.

Ἐντεκα ἡ ὥρα!

Αὐτὴ τὴ φορὰ, ὁ Σολομών ἀνησύ-
χησε γιὰ καλὰ. Ἀ, γιατί ἄφισε νὰ τοῦ

φύγουν ἔτσι αὐτὲς οἱ τέσσερες λίρες

στερλίνες; Ἀς τοῦ τις ἔφερνε ὀπίσω,
ἀς τὴς ξανάπαιρνε μονάχα στὰ χέρια του,

κι' ἔβαζε ὄρκο στὸν Ἀδράμ, στὸν Ἰ-
σαάκ καὶ στὸν Ἰακώβ, ὅτι δὲ θὰ ξανά-
κανε πιὰ παρόμοια ἀφροσύνη.

Μὰ εἶχε άκουστεῖ ποτὲ τέτοιο πράγ-
μα! Νὰ δανείζει κανεὶς χρήματα μ' ἑ-
νέχυρο ἕνα παιδί; Νὰ λοιπὸν τώρα, πού

κάθεται καὶ κλαίει τὰ λεφτά του!

Ἐντεκα καὶ μισή.

Ἰσως ἔχασε τὸ δρόμο, συλλογίστηκε

ὁ Ἑβραῖος, καὶ μιὰ πού ξέρει πῶς τὸ
παιδί της εἶναι ἀσφαλισμένο, περιμένει

νάρθει αὐριο.

Μὲ τὴν ἰδέα αὐτὴ ἡσύχασε λιγάκι.

Ἀλλὰ θὰ καθόταν ἀκόμα νὰ περιμένει;

Ἡ κίτρινη φλόγα τοῦ λύχνου εἶχε λι-
γοστέψει σιγά-σιγά καὶ δὲν ἔμενε τώρα

παρὰ μόνο τὸ καμμένο φυτίλι πού
κάπνιζε. Κανονικά, μ' ἕνα φυτίλι περ-
νοῦσε τρεῖς βραδιές. Ἀπόψε ὅμως, μ'

αὐτὴ τὴν καταραμένη ἀγρυπνία, κήκε
ὅλο γιὰ μιὰ βραδιά.

καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα. Κα-
θὼς περνοῦσε κοντὰ στὸ παιδί, χαμή-
λωσε τὸ φῶς καὶ τὸ κοίταξε.

Εἶχε άκουμπήσει τὸ κεφαλάκι της σ'

ἕνα δέμα ρούχων καὶ κοιμόταν σὰν ἀγ-
γελοῦδι. Ὁ σκούφος της εἶχε γλυστρή-
σει καὶ οἱ χρυσὲς μπούκλες της στόλι-
ζαν τὸ κεφάλι της σὰν μ' ἕνα φωτιστέ-

φανο. Τὸ στόμα της ἦταν μισανοιγμένο
καὶ στὰ χεῖλη της πλανιόταν ἕνα χαμό-

γελο. Ἀλλὰ τὰ μάγουλά της ἦταν βρεγ-
μένα ἀκόμη ἀπὸ τὰ δάκρυα, πού εἶχε

χύσει λίγο πρὶν κοιμηθεῖ, καθὼς εἶχε
συλλογιστεῖ τὴ μητέρα της.

(Ακολουθεῖ) ΜΙΝ Δ ΕΓΓΑΣ ΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

3. Πῶς νὰ στολιζέτε ἕνα καλὰ
θι άχρηστῶν τοῦ γραφείου.

Πουλοῦν βέβαια καὶ στολισμένα, βαμ-
μένα, ἑτοιμα. Ἀλλὰ συνήθως εἶναι ἀ-

καλαίσθητα. Οἱ καλὲς μου ἀναγνώστριες

μποροῦν νάγοράζουν ἀπλὰ καλὰθια ἀπὸ
λυγαριὰ καὶ νὰ τὰ στολίζουν μόνες τους.

Κι' εἶν' ἕνα πολὺ ὠραῖο καὶ χρήσιμο
δῶρο, πού μπορεῖ καθεμιά νὰ προσφέρῃ

τὴν Πρωτοχρονιὰ στὸν μπαμπά, στὸ
θετό, στὸν ἀδελφόν: ἕνα καλὰθι στολι-

σμένο μὲ γούστο ἀπὸ τὴν ἴδια!

Κοιτάξτε τὰ δυὸ μοντέλα πού σας δί-
νω ἑδῶ. Τὸ ἕνα εἶναι καλὰθι τετράγωνο,

φοδραρισμένο μὲ σατινέττα ζωηροῦ χρώ-
ματος καὶ στολισμένο μὲ κορδέλλες δύο

χρωμάτων, πλεγμένες ἀνάμεσα στὶς λυγα-
ριές: κορδέλλες βυσσινιῆς καὶ μαδιῆς ἀ-

νοιχτές, ἡ πράσινες ἀνοιχτές καὶ πορτο-
καλλιές, ἡ γαλάζιες καὶ κίτρινες, κατὰ τὴν

ἐπίπλωσιν τοῦ γραφείου. Φιδόγκοι πού

σχηματίζουν μιὰ λαξὴ σκάλα, τὸ στο-

λίζουν ἀπ' ὅλες τὶς πλευρές. Μπορεῖ ὅ-

μως νὰ γίνῃ κι' ἀπλούστερο: φιδόγκοι

νὰ μὴν ὑπάρχουν παρὰ μόνο σὲ μιὰ
πλευρά. Ἐτσι χρειάζεται καὶ λιγότε-

ρη κορδέλλα. Προσέξτε μόνον ὥστε ἡ
φόδρα νὰ εἶναι ταιριαστὴ (άσσορτί) μ'

ἐν' ἀπὸ τὰ δύο χρώματα πού ἔχουν οἱ
κορδέλλες. Αὐτὸ δίνει ὅλο τὸ γούστο στὸ

στολισμό.

Τὸ ἄλλο μοντέλο, πολυτελέστερο, εἶ-

ναι καλὰθι ἀπὸ σκούρα λυγαριὰ στρογ-
γυλό, φοδραρισμένο ἐπίσης μὲ σατι-
νέττα. Ὁ στολισμὸς του ἀποτελεῖται

ἀπὸ κοκκαλένιους κρίκους δεμένους μὲ

κρίκους ἀπὸ κορδέλλες. (Στὰ μαγα-

ζιά βρίσκετε τέτοιους κρίκους ἀπὸ γα-

λατίνα, ἡ ἀπὸ μέταλλο, ἡ ἀπὸ ξύ-

λο, ἡ ἀπὸ πάστα, πού τοὺς ἔχουν γιὰ

διάφορα ἐργόχειρα, μπερντέδες κτλ.)

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ συνδυασμὸς τῶν χρω-

μάτων εἶναι πολὺ σπουδαῖος γιὰ τὸ γού-

στο τοῦ ἐργοχείρου. Ὁ καλὺτερος εἶναι

κρίκοι ἄσπροι μὲ κορδέλλες κόκκινες

ἡ γαλάζιες, ἡ ἄλλου χρώματος ζωηροῦ.

Κι' αὐτὸς ὁ στολισμὸς εἶναι τόσο πλού-

σιος, ὥστε μπορεῖ νὰ λε(ψη καὶ τὸ

φοδράρισμα μὲ σατινέττα ὡς περιττό.

Ἀ, τί ὠραῖα καλὰθια θὰ προσφέρετε

τὴν Πρωτοχρονιὰ στοὺς δικούς σας!

Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΤΟ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Εἶναι ὁ τελευταῖος λαμπρός, πλούσιος, θαυμάσιος

ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ" ΤΟΥ 1928

Με τις 428 σελίδες του. — Με τις 308 εἰκόνες του. — Με τὸ συγκινητικὸ μυθιστόρημα «Στὴ Σκιά τοῦ Πύργου». — Με τὸ περικτεινόμενον τοῦ Ἰουλίου Βέρον «Διετις Διακοπαί». — Με τὸ ἀριστουργηματικὸ «Θαυμαστὸ Ταξίδι» τῆς Λάγκερλερ. — Με τὸ ξεκαρδιστικὸ «Ἡ Ρήνα καὶ ἡ Μαρίνα». — Με εἰκοσιδύο «Χίλια-Μύρια» τοῦ Ἀνανία. — Με δυὸ «Κυριακές». — Με 38 «Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές». — Καὶ με ἀμέτρητα ἄλλα διηγήματα, παραμύθια, ποιήματα κτλ. κτλ.

ΤΙΜΑΤΑΙ Ἀρσενος δρ. 80. — (καὶ ταχυδρ. 85 διὰ τὸ Ἑσωτ. καὶ 103 διὰ τὸ Ἐξωτ.)
Ραμμένος δρ. 85. — (καὶ ταχυδρ. 100 διὰ τὸ Ἑσωτ. καὶ 108 διὰ τὸ Ἐξωτ.)

δράσης πρὸς πολὺ φέτος ἀπὸ πέ-
συ· καὶ κάθε χρόνο περισσότερον)
Κυρὰ Κυραλίνα (τὸ γράμμα σου
αὐτὸ εἶναι τὸ πρὸς χαριτωμένο ἀπ'—
δρα μου ἔγραψες ὡς τώρα· καὶ λυ-
ποῖμαι πρὸς δὲν ἔχω τόπο νὰ τὸ δη-
μοσιεύσω ὁλόκληρον· γιατί ἂν τὸ συ-
νέψιζα, θὰ ἔχανε) **Υἱὸν τῆς Φαι-
δίας** (πρὸς καὶ αὐτὸς δὲν χάριζε
λιγότερον ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλ-
βετίας, ὅταν ἔλαβες τὸ πρῶτον δι-
δασκαλίδον) **Δούλην Δωδεκανή-
σον** (μὲ αὐτὸ εἶναι τὸ ἐπιδημιά
μου· κάθε χρόνο καὶ καλύτερα!)
Πεταχτὸ Ναυτάκι (πολὺ ἐνδια-
φερό το γράμματάκι σου· ναι, ἔλ-
πίσω τώρα νὰ κἀνω τρεῖς «Κυ-
ριακές» τὸ χρόνο τακτικά) **Ἑλ-
λην** (ἀπὸ τὰ πρὸς ἐνθουσιώδη καὶ
ὀρεῖα γράμματα πρὸς ἔλαβες γὰρ τὸ
διδασκαλίδον καὶ τὸ δικό σου)
Μηνᾶν Δημάκην (ὦ, καὶ τὸ δικό
σου! ἔστειλα 13 τετράδια καὶ
εὐχαριστῶ πολὺ) **Σεμίραμιν** (σὴν
ἐρωτήσῃ σου ἐχὶ· χάριζα πολὺ γὰρ
τὸν **Κικέρωνα**) **Κελαΐδιον** (εὐχα-
ριστῶ πολὺ· δὲν περᾶζει, ἔσ-
τω τὴν ἀγέλην σου) **Ἀσπασίαν**
Δημητροπούλου (ἔστειλα νὰ πᾶ-
ρῃ καὶ ψευδώνυμον, νὰ μου γρά-
ψῃ συχνά) **Ἐλευθέριον Ρουσο-
σάνην** ἔλαβες, εὐχαριστῶ, ἔστει-
λα) **Πύρρον** (χαίρω πολὺ· τὰ σέ-
δω μοι σὴν μνημῖα, τὴν παλιὰ μου
φίλη) **Γενναίαν Σπάρτην** (δύο-
λοπο σὴν διαθέσῃ σου δρ. 51, 20)
Οὐρανίαν Κουκουλά, Καλαμιάν,
**Ὁρφανούλαν, Αμαρυλλίδα, Φοι-
τητήν, Ἀλκην, Ἀντισμένην**
**Ἀμυγδαλιάν, Ἀθανάσιον Διά-
κον, Κόρην τῶν Ἀθηνῶν, Ἀ-
κάνθιον Ρόδο** κτλ. κ. λ.
**Ἀνθεμίδα, Κ. Μυλωνόπου-
λον, Χαρουγγὴν τῆς Λέσβου, Κα-
ραμπαμπάν** (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβες
μετὰ τὴν 19 Δεκεμβρίου θάπνυ-
τήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΟΙ ΑΛΛΑΞΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
συνδρομητὰ παρακαλοῦνται νὰ
δηλοῦν ἀμέσως τὴν νέαν των
διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας,
ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ
τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταχυίας.
Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν
ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ 242ου Δ' αγωνισμοῦ. Τοῦ
φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ
μέχρι τῆς 22 Φεβρουαρίου.

52. Δεξιόγινος

Αὐτοκράτορα Ρωμαῖον
Με λουλούδια στεφανώσω
Καὶ πατρίδα ἐνός Ἀγίου
Ποῦ ἀγαποῦμε φανερώσω.

Ταρζάν

53. Μεταγραμματισμός

Στὴν ἐκκλησίᾳ τὸ βλέπεις
Μὰ καὶ στὸ σπῖτι σου·
Τὸ πρῶτον μετατρέπεις;
Βάλ' το στὴ μὴτη σου.

Ὅσους εὖς Ἀνδρούτσους

54. Δεξιόθρηνα

Τὸ ἐπίθετό μου
Πέντ' ἔχει ψηφία·
Μὰ ὅπως τὰναγνώσῃς,
Ἀπ' τὰ δεξιά,
Ἀπ' τὰριστερά,
Δὲν τοῦ φεύγει ἡ γνώσις
Οὔτε ἡ σοφία.

Πάνθεια Ἀβραδάτου

55. Αἵνιγμα

Τοῦ σπιτιοῦ συστατικόν,
Ποῦ ναι καὶ ἀρσενικόν,
Ἄν τὸ ἀνορθογραφῇς,
Καὶ οὐδέτερον τὸ... χτίσις·
Πόλη ὁλόκληρη μ' αὐτὸ
Θὰ μπόρῃς νὰ ὑπερασπίσῃς.

Κουκουναρεδρεμμένος

56. Δικτυωτὸν

***** Μουσικ. ὄργανον

***** Ὅρος περίφημον.

***** Κράτος ἀσιατικόν.

***** Ρῆμα κοινόν.

Καὶ καθέως τὰ ἴδια.

Ναρκισσος

57. Φύρδην-Μίγδην

Ἀρχαίου γνωμοῦ, γνωστο-
τάτου, τὰ στοιχεῖα ἐχωρίσθη-
σαν ἀνὰ τρία, πρὸς ἐπιγραφὴν.
Ἀλλὰ τυχαῖως αἱ τριάδες αὗται
ἀνακατεῦθσαν. Καὶ τώρα ζη-
τεῖται ἡ τακτοποίησις των πρὸς
ἀνασχηματισμὸν τοῦ γνωμοῦ:
ΝΕΟ-ΣΑΝ-ΣΗΗ-ΡΑΣ-ΠΙΟΝ-
ΗΣΗ-ΥΘΑ-ΛΕΣ-ΕΞΕ-ΙΣΕ
Εὐτυχία Κυβερνήτος

58 62. Μαγικὴ Συλλαβή

Διὰ τῆς κραυγῆς ἐνός πτηνοῦ
ν' ἀντικατασταθῇ ἀπὸ ἑν γράμ-
μα των κάτωθι λέξεων, ὥστε νὰ
σχηματισθοῦν ἀνευ ἀναγραφῆς.

τισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:
ὄνος, ἔτος, αὐτός, ὦνιον, Οὐννος
Ἀττική Ἀδύη

63. Ἀκροστιχὶς μετ' Ἑλλη-
ποσυμφώνων

Τ' ἀρχικὰ των κάτωθι ζητου-
μένων λέξεων ἀποτελοῦν Ἑλλη-
ποσύμφωνον ἀρχαῖον γνωμοῦ
τοῦ τύπου

*** - ***

τοῦ ὁποῦν ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:
1. Ζῶον φορητὸν 2. Ἑλλη-
νική λουτρόπολις 3. Πόλις τῆς
Ἠπείρου 4. Ὀφίς.

Ἀετὸς τοῦ Πόντου

64. Γρίφος

λε λε λε λε ΓΓΓΓ ΓΓΓ
λε λε λε λε λε ἦρ ΓΓ ΓΓ
λε λε λε λε λε ὄν Γ Γ
λε λε λε λε ΓΓΓΓ ΓΓΓ
Γεώργιος Κ. Δρακόπουλος

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

65-67. Cinéma-Rébus

1. — Εἶς, τηγανισμένος, ποῖος.
2. — Ἐργον, ὄδω, κρίσις.
3. — Πικρὰ, ἐκεῖ, ποῖος.
(Καὶ τὰ τρία ὀνόματα γεωγρα-
φικά.)

Κυλακιά

ΑΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 40

609. Πυραμῖς (πυρά, μῦς). —
610. Λαζωνία - Λαζωνία - Ἰσπα-
νία. — 611. Τυρὸς - Τύρος. — 612.
Ὀγγαρία - ἄγγονα.
613.

Κ
ΠΑΝ
ΕΒΡΟΣ
ΜΑΡΟΚΟΝ
ΜΕΤΑΛΛΑΙΟΝ
ΜΕΣΟΔΟΓΓΙΟΝ
ΑΡΧΙΑΝΗΣΤΑΡΧΟΣ

614. Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, Βα-
σιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. (Ἡ ἀνά-
γνωσις κατὰ στήλας ἐν δεξιῶν.
ἐκ των κάτω καὶ των ἄνω ἐναλ-
λάξ.) — 615 - 616. 1. Φάρος, Πά-
ρος, Πάρος, φανός, 2.
Ὅρος, ὄρος, νόσος, νῆπος.
617. ΜΕΓΑΣ (Μέδουσα, Ἐνυώ,
Γύγης, Ἀλκίτις, Σειρήν.) — 618.
Ἡ πατὴρ παπὰς, ἡ ζευγὰς ζευ-
γὰς ζευγὰς. — 619. Ἡ τυραννὶς
ἀδικίας μήτηρ ἐστίν. (Ὅτι, ὅταν
εἰς α, δέ- — 620. ΒΟΝ
κη, ἄς, μύ- ΟΙΕ
τη ρέ, φῖ. ΝΕΥ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΚΘ - 43

Τόμοι τῆς «Διαπλάσεως» διαφόρων ἐκ-
καλλιτεχνικῶν χρυσοδεμένοι, ἐ-
λθόνται εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς ἐ-
στίας, 1. Δ. Κολλάρου καὶ Στ.
Σταδίου 50.

ΚΘ - 44

Ανταλλάσσω παντὸς εἶδους γραμμα-
τῶν (ὅχι σχιμένα, λερωμένα, ἢ
δόντια λευκά) εἰς οἰανδήποτε ποσότητα
δίδων διάφορα Ἀποικίαν, Ἀσίαν, Νοτ.
καὶ Κεντρικὴν Ἀμερικὴν, Νέας Ἑβρ.
κτλ. Προτιμῶ Ἑλληνικά πρῶτον ἐκδό-
μεγάλης κεφαλῆς Ἑρμοῦ (ΕΛΛ. ΓΡΑΜ.)
τὰ ὅποια καὶ ἀγοράζω. Χρῆστ. Νάλτε-
δὸς Βενιζέλου 48, Θεσσαλονίκη.

ΚΘ - 45

Πρωτομπαίνοντας στὸν Διαπλάσσο-
καίρετὸ καὶ ἀνταλλάσσω τετραδία
με δόλους-ε. Δ/σις: Δνιάς Ἰακωβίδου,
Δουρσοῦτη, Α. 15, Ἀθῆναι, ἰδίᾳ Βασι-
σαν τοῦ Δάσους.

Βασίλισσα τοῦ Δάσους

ΚΘ - 46

Κομέλια καὶ τὸ Λουλούδι ἐκ-
ἀνταλλάξαι Μ. Μυστικῶν με μικροῦ
ἰδιαιτέρως με τὴν Ἄλεια.

ΚΘ - 47

ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΘΕΩΝ

Οἱ «Ὀλύμπιοι Θεοὶ» εἰσέρχονται
ἐφέτος στὴ Διαπλάστικὴ κίνησις. Με-
αῖα συνδρομὴ ἐπαύρατος. Ἐγγρά-
μα, Αἰγυπτιακά, ἐγγράφηται!! Ὁ
δρῶν παρρησία σὴν Αἴγυπτον. Δε
Ξενοδοχεῖον Μεγάλου Ἀλεξάνδρου [δι-
λμπίους Θεοῦ] Θεσσαλονίκην. «Βελ-
τικὴ Τρεσκαρεάν», Ἦρα δὲν εἶναι Ἄ-
λα Βαρέλλα οὔτε Ἀθῆναι Ἀποστόλ-
[Διάπλασις: Βέβαια. Τὴν πάθατε, ἢ
μπεκές!! Καθεστὸ φρόνιμα!!]

ΚΘ - 48

Πούλια, μὰ καὶ ἐγὼ δὲν τὴν ἔρω
Ἀκακία. Δίς σου: Ἀήτητις, Ἡ-
λυνα, πὺς σοῦ φαίνεται ἡ καινούρια
Θα ἐξακολουθήσωμε: Ἐλεσίλλα, Ἐ-
μου /ΚΗ - 714/.

ΚΘ - 49

Χίλια εὐχαριστῶ στοὺς καλοὺς μου
λους. Κυλακεῖσαι νὰ πιστεύω ἐπὶ
πιθῶνι τοὺς εἶναι καὶ ἐπιθυμία ὁλοῦ
Διαπλάσσοι καὶ μετὰ τὴν πεποδημένη
τὴν κατέρχονται καὶ στὸ φετινὸν Διη-
φισμα, στηριζόμενος πάντα σὴν ἐδὲν
σας προτὶ ἡσιν.

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ

ΚΘ - 50

Ρασπευτίν, με ἐνοχλεῖ. Δὲν εἶπα
ὅτι εἶσαι ὁ Ζέπος. Ἀπλῶς ὅτι ἡ Ἀγ-
/ΚΗ - 783/ μετὰ τὸ φευδόνυμον μου
πλαστή, διότι ἐγὼ εἶπα ὅτι ἐν ἑ-
σέβῃ. Τὰ αὐτὰ καὶ διὰ τὸ ἔμπροσθεν
καὶ τοὺς ἄλλους ἀποκαλυφθέντας δὲ
παρ' ἐμοῦ.

ΚΟΛΟΚΥΘΟΙ ΠΟΡ-

Σημ. Διαπλ. — Ἡ ὥς ἀνω /ΚΗ -
ἀγγελία ἦτο πλαστή.

ΚΘ - 51

Στὸν Γέρδιον Δεσμὸν
ἔγε πρὸς μὰς ἀνάδιας
τόσον ὀρεῖαις ἀγίους!

ΚΘ - 52

Τεῖον κεφάλι, ἀδελφε,
δὲν τὸ κτυπᾷ στοὺς τοίχους;
ΚΟΛΟΚΥΘΟΙ ΠΟΡ-

ΚΘ - 53

Μετακινῶ ἀποστέλλεται ὁ Γοιανδρῖς
πρὸς τὸν Δάκρυ, ἀνταλλάσσωμε
τραδιάκια: Φλούνη, Μειντάνη 9, Ἀθῆ-
Μιτσελά, Ἑλληνόπουλος.

ΚΘ - 54

Διαγωνισμὸς ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΟΥ
— 736/ Εἰρήσαν 41. Βραβεύον
ΚΟΡΗ τῶν ΑΘΗΝΩΝ Βασίλισσα
Σ. Σ. Ἰσπανία, Χλωρὴ Βασί-
λεια, Πορφυρογέννητη, Ἀλκί-
ἔκτος Διαγωνισμοῦ: Πανταχού
ῶν. Στείλατε Δείξ, ταχυδρομικά,
ποὺς ἐχρηστώ θερμά.

ΚΘ - 55

ἔρωμαι πρὸς Διαπλάσσοισιν ἐδὲν
ἐν τὴν καινούρια χρόνῳ, ἐχωρισ-
κίνοτες πρὸς γνωρίζω. Ἀλλὰ τετρα-
κίνοτες μ' ὄλους ἐς. Περιμένω. Δίσις:
λεια Τσαπουλάρη, Πηλῆος 66, Βόλος.
τὸ Γυναικοποιεῖν, Ναυτοπούλα, Σαγ-
τρα, δὲν πᾶρατε; Στείλατε. Ζιζάνιο, Κ.
Χ. Περικλάς, Ἀφρισμένο Κύμα, Ν.
δὲς, Πειροφάνια, λοιπὸν. Νὰ περιμ-
Δάκρυ.

ΚΘ - 56

Ὅσα Κ. Γιάννη Σ. ἔχετε φευδόν-
Ἀνταλλάσσετε τετραδιάκια: Σὰς
λα εἶνα γὰρ σας καὶ ἀνταλλάσσω τετρα-
διὰ με κατὰ των 12 ἑνὶ παιδίᾳ στήν
ὀλέα Τσαπουλάρη, Πηλῆος 66, Β.
γὰρ τὸ Χαρικλῆ